TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2021. gada 24. jūnijā*

Valsts pienākumu neizpilde – LESD 258. pants – Donjanas (Spānija) aizsargājamā dabas teritorija – Direktīva 2000/60/EK – Sistēma Eiropas Savienības rīcībai ūdens resursu politikas jomā – 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkts, 5. pants un 11. panta 1. punkts, 3. punkta a), c) un e) apakšpunkts, kā arī 4. punkts – Gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās – To gruntsūdens objektu detalizētāka raksturojuma neesamība, attiecībā uz kuriem tiek uzskatīts, ka tajos pastāv noplicināšanās risks – Atbilstoši pamatpasākumi un papildpasākumi – Direktīva 92/43/EEK – 6. panta 2. punkts – Dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanās

Lietā C-559/19

par prasību sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši LESD 258. pantam, ko 2019. gada 22. jūlijā cēla

Eiropas Komisija, ko sākotnēji pārstāvēja *C. Hermes* un *E. Manhaeve*, kā arī *E. Sanfrutos Cano*, vēlāk – *C. Hermes* un *E. Manhaeve*, kā arī *M. Jáuregui Gómez*, pārstāvji,

prasītāja,

pret

Spānijas Karalisti, ko sākotnēji pārstāvēja *L. Aguilera Ruiz*, vēlāk – *J. Rodríguez de la Rúa Puig*, kā arī *M.-J. Ruiz Sánchez*, pārstāvji,

atbildētāja,

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs Ž. K. Bonišo [*J.-C. Bonichot*], Tiesas priekšsēdētāja vietniece R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], kas pilda pirmās palātas tiesneses pienākumus, tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], P. Dž. Švīrebs [*P. G. Xuereb*], kas pilda pirmās palātas tiesneša pienākumus, un N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] (referents),

ģenerāladvokāte: J. Kokote [*J. Kokott*],

sekretāre: L. Karasko Marko [*L. Carrasco Marco*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2020. gada 17. septembra tiesas sēdi,

* Tiesvedības valoda – spāņu.

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2020. gada 3. decembra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar prasības pieteikumu Eiropas Komisija lūdz Tiesu konstatēt, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā, pirmkārt, ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā (OV 2000, L 327, 1. lpp.), kura grozīta ar Padomes Direktīvu 2013/64/ES (2013. gada 17. decembris) (OV 2013, L 353, 8. lpp.) (turpmāk tekstā – "Direktīva 2000/60"), 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kas aplūkots kopā ar Direktīvas 2000/60 1. panta a) punktu un V pielikuma 2.1.2. punktu, šīs direktīvas 5. pantu, kas aplūkots kopā ar tās II pielikuma 2.2. punktu, un minētās direktīvas 11. panta 1. punktu, 3. punkta a), c) un e) apakšpunktu, kā arī 4. punktu un, otrkārt Padomes Direktīvas 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu un savvaļas floras un faunas aizsardzību (OV 1992, L 206, 7. lpp.) 6. panta 2. punktu, kas aplūkots kopā ar tās 7. pantu, saistībā ar gruntsūdens objektiem un dzīvotnēm Donjanas [*Doñana*] (Spānija) aizsargājamā dabas teritorijā.

I. Atbilstošās tiesību normas

A. Direktīva 2000/60

2 Atbilstoši Direktīvas 2000/60 1. pantam:

"Šīs direktīvas mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību, kas:

a) novērš turpmāku ūdens ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā un nostiprina to, kā arī aizsargā sauszemes ekosistēmas un mitrzemes, kas tieši atkarīgas no ūdens ekosistēmām, ciktāl tas attiecas uz to vajadzībām pēc ūdens;

[..]

tādējādi palīdzot:

– nodrošināt pietiekamu labas kvalitātes virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu piegādi, kas vajadzīga noturīgai, līdzsvarotai un objektīvai ūdens resursu izmantošanai,

– [..]."

3 Šīs direktīvas 4. panta 1. punkta b) un c) apakšpunktā un 4. punktā ir noteikts:

"1. Ieviešot praksē pasākumu programmas, kas precizētas upju baseinu apsaimniekošanas plānos:

[..]

b) attiecībā uz gruntsūdeņiem

i) dalībvalstis īsteno pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu vai ierobežotu piesārņojošu vielu nonākšanu gruntsūdeņos un novērstu visu gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, ievērojot 6. un 7. punktu, neierobežojot šā panta 8. punktu un ievērojot 11. panta 3. punkta j) apakšpunkta piemērošanu;

ii) dalībvalstis aizsargā, stiprina un atjauno visas gruntsūdeņu tilpes, nodrošina līdzsvaru starp gruntsūdeņu ieguvi un pievadīšanu, lai panāktu labu gruntsūdeņu stāvokli vēlākais 15 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, saskaņā ar V pielikumā paredzētajiem noteikumiem, ievērojot saskaņā ar 4. punktu noteiktos pagarinājumus, ievērojot 5., 6. un 7. punktu, neierobežojot 8. punktu un ievērojot 11. panta 3. punkta j) apakšpunkta piemērošanu;

iii) dalībvalstis īsteno vajadzīgos pasākumus, lai novērstu jebkādu ievērojamu un stabilu piesārņojošas vielas koncentrācijas pieaugumu, kas radies cilvēku darbības ietekmē, lai pakāpeniski samazinātu gruntsūdeņu piesārņojumu;

[..]

c) attiecībā uz aizsargātiem apgabaliem

dalībvalstis panāk atbilstību jebkādiem standartiem un mērķiem vēlākais 15 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas, ja vien Kopienas tiesību aktos, saskaņā ar kuriem ir izveidoti atsevišķi aizsargāti apgabali, nav noteikts citādi.

[..]

4. Termiņus, kas noteikti 1. punktā, var pagarināt, lai pakāpeniski sasniegtu mērķus attiecībā uz ūdenstilpēm ar noteikumu, ka skartās ūdenstilpes stāvoklis turpmāk nepasliktinās, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

[..].”

4 Minētās direktīvas 5. pantā ir paredzēts:

“1. Visas dalībvalstis nodrošina, ka katram upju baseinu apgabalam vai starptautiska upju baseina apgabala daļai, kas atrodas tās teritorijā:

– to īpašību analīze,

– cilvēku darbības ietekmes uz virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu stāvokli pārskats [pētījums] un

– ūdens izmantošanas ekonomiskā analīze

tiek veikta saskaņā ar II un III pielikumā izklāstītajām specifikācijām un to pabeidz vismaz četrus gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas.

2. Analīzes un pārskatus [pētījumus], kas minēti 1. punktā, pārskata un vajadzības gadījumā koriģē vēlākais 13 gadus pēc šīs direktīvas spēkā stāšanās dienas un turpmāk – reizi sešos gados.”

5 Šīs pašas direktīvas 11. pantā ir noteikts:

“1. Visas dalībvalstis nodrošina, ka katrā upju baseinu apgabalā vai starptautiska upju baseina daļā, kas atrodas tās teritorijā, ņemot vērā 5. pantā paredzētās analīzes rezultātus, tiek īstenota

pasākumu programma, lai sasniegtu 4. pantā noteiktos mērķus. Šādās pasākumu programmās var atsaukties uz pasākumiem, kas izriet no valstu līmenī pieņemtiem tiesību aktiem un attiecas uz visu dalībvalsts teritoriju. Attiecīgā gadījumā dalībvalsts var pieņemt pasākumus, kas piemērojami visiem upju baseinu apgabaliem un/vai starptautisku upju baseinu daļām, kas atrodas to teritorijā.

2. Visas pasākumu programmas ietver pamatpasākumus, kas precizēti 3. punktā, un vajadzības gadījumā papildpasākumus.

3. Pamatpasākumi ir izpildāmo prasību minimums, un tie ir šādi:

a) pasākumi, kas vajadzīgi, lai īstenotu Kopienas tiesību aktus ūdens resursu aizsardzībai, ieskaitot tos pasākumus, kas paredzēti 10. pantā un VI pielikuma A daļā uzskaitītajos tiesību aktos;

[..]

c) pasākumi, ko veic, lai sekmētu lietderīgu un noturīgu ūdens resursu izmantošanu, lai izvairītos no kavēkļiem 4. pantā izvirzīto mērķu sasniegšanai;

[..]

e) virszemes saldūdens un gruntsūdeņu ieguves, kā arī virszemes saldūdens uzkrāšanas kontroles pasākumi, tostarp ūdens ieguves reģistra vai reģistru izveide, un attiecībā uz ieguvi un uzkrāšanu iepriekšējas atļaujas ieviešana. Šīs kontroles periodiski pārskata un vajadzības gadījumā atjaunina. Dalībvalstis var no šīm kontrolēm atbrīvot tādu ieguvi vai uzkrāšanu, kam nav ievērojamas ietekmes uz ūdens resursu stāvokli;

[..].

4. Papildpasākumi ir tie pasākumi, ko izstrādā un īsteno papildus pamatpasākumiem, lai sasniegtu mērķus, kuri izvirzīti, ievērojot 4. pantu. VI pielikuma B daļā ir iekļauts šādu pasākumu neizsmeļošs saraksts.

Dalībvalstis var pieņemt arī turpmākus papildpasākumus, lai paredzētu papildu aizsardzību vai uzlabojumus ūdeņiem, uz ko attiecas šī direktīva, īstenojot attiecīgos starptautiskos nolīgumus, kas minēti 1. pantā.

[..]”

6 Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2.1. punktā “Sākotnējais raksturojums” ir noteikts:

“Dalībvalstis veic visu gruntsūdens tilpju sākotnējo raksturojumu, lai novērtētu to izmantojumu un riska pakāpi, kādā pastāv risks, ka tās neatbilst 4. pantā noteiktajiem mērķiem katrai gruntsūdens tilpei. Dalībvalstis šā sākotnējā raksturojuma nolūkā gruntsūdens tilpes var sagrupēt. Šajā analīzē var izmantot esošos hidroloģiskos, ģeoloģiskos, augsnei raksturīgos, zemes izmantošanas, izplūdes, ieguves un citus datus, taču tajā definē:

– gruntsūdens tilpes vai tilpju atrašanās vietu un robežas,

– spiedienus, kādiem var tikt pakļauta gruntsūdens tilpe vai tilpes, tostarp:

– difūzos piesārņojuma avotus,

– stacionāros piesārņojuma avotus,

– ieguvi,

[..].”

7 Šīs direktīvas II pielikuma 2.2. punktā “Turpmākais [Detalizētāks] raksturojums” ir noteikts:

“Pēc šā sākotnējā raksturojuma dalībvalstis veic detalizētāku to gruntsūdens tilpju vai tilpju grupu raksturojumu, kuras identificē kā apdraudētas, lai noteiktu precīzāku šāda riska nozīmīguma novērtējumu un noteiktu jebkādus pasākumus, kas veicami saskaņā ar 11. pantu. Šajā raksturojumā attiecīgi iekļauj atbilstošu informāciju par cilvēku darbības ietekmi un, vajadzības gadījumā, informāciju par:

– gruntsūdens tilpes ģeoloģiskajiem raksturlielumiem, tostarp ģeoloģisko vienību apjomu un veidu,

– gruntsūdens tilpes hidroģeoloģiskajiem raksturlielumiem, tostarp hidraulisko vadītspēju, porainību un aizturēšanu,

– virsējo nogulumiežu un augšņu raksturlielumiem sateces baseinā, no kurienes gruntsūdens tilpei tiek pievadīts ūdens, tostarp par šo nogulumiežu un augšņu biezumu, porainību, hidraulisko vadītspēju un absorbēšanas īpašībām,

– gruntsūdeņu stratifikācijas pazīmēm gruntsūdens tilpē,

– saistīto virszemes sistēmu, tostarp sauszemes ekosistēmu un to virszemes ūdenstilpju uzskaiti, ar kurām gruntsūdens tilpe ir dinamiski saistīta,

– aprēķiniem par ūdens apmaiņas virzieniem un ātrumu gruntsūdens tilpes un saistīto virszemes sistēmu vidū,

– pietiekamiem datiem, lai aprēķinātu gada vidējo ūdens pievadīšanas ātrumu ilgākā laika posmā,

– gruntsūdeņu ķīmiskā sastāva raksturojumu, tostarp precizējumu par cilvēku darbības ietekmi uz to. Nosakot dabīgos fona līmeņus šīm gruntsūdens tilpēm, dalībvalstis var izmantot gruntsūdeņu raksturošanas tipoloģijas.”

8 Minētās direktīvas V pielikuma 2.1.2. punktā “Kvantitatīvo rādītāju definīcija” “gruntsūdeņu līmenis” ir definēts šādi:

“Gruntsūdeņu līmenis gruntsūdeņu tilpē ir tāds, ka gada vidējais ieguves ātrums ilgākā laika posmā nepārsniedz pieejamos gruntsūdeņu resursus.

Gruntsūdeņu līmenis attiecīgi nav pakļauts antropogēnām izmaiņām, kuru rezultātā:

– nav iespējams sasniegt 4. pantā precizētos vides aizsardzības mērķus saistītiem virszemes ūdeņiem,

– notiek jebkāda būtiska šādu ūdens resursu rādītāju pazemināšanās,

– tiek nodarīts jebkāds būtisks kaitējums sauszemes ekosistēmām, kuras ir tieši atkarīgas no gruntsūdens tilpes,

notiek īslaicīgas plūsmas virziena izmaiņas, kuras izraisa īslaicīgas vai pastāvīgas līmeņa izmaiņas telpiski ierobežotā platībā, taču šādas virzienmaiņas nerada sālsūdens iekļuvi vai citus traucējumus un nenorāda noturīgu un skaidri identificētu antropogēnu darbību rezultātā ierosinātu plūsmas virziena tendenci, kas varētu izraisīt šādus traucējumus."

B. Direktīva 92/43

9 Direktīvas 92/43 1. panta e) punkts ir formulēts šādi:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

[..]

e) dabiskas dzīvotnes aizsardzības statuss ir uz dabisku dzīvotni un ta[i] raksturīgajām sugām iedarbojošos ietekmju kopums, kas ilgtermiņā var ietekmēt šī[s] dzīvotnes dabisko izplatību, struktūru un funkcijas, kā arī ta[i] raksturīgo sugu ilglaicīgas izdzīvošanas iespējas 2. pantā minētajā teritorijā.

Dabiskas dzīvotnes aizsardzības statusu uzskata par labvēlīgu, ja:

– tās dabiskās izplatības areāls un teritorijas, ko tā aizņem šā areāla robežās, ir stabilas vai paplašinās

un

– pastāv un, iespējams, ka arī tuvākajā laikā pastāvēs dzīvotnei raksturīgā struktūra un funkcijas, kas vajadzīgas tā[s] ilglaicīgai uzturēšanai,

un

– ta[i] raksturīgo sugu aizsardzības statuss ir labvēlīgs, kā noteikts i) punktā."

10 Šīs direktīvas 6. panta 2. un 3. punktā ir paredzēts:

"2. Dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

3. Visos plānos vai projektos, kas nav tieši saistīti ar konkrēto teritoriju vai nav vajadzīgi tās apsaimniekošanai, bet kas atsevišķi vai kopā ar citiem plāniem vai projektiem varētu būtiski ietekmēt minēto teritoriju, attiecīgi izvērtē ietekmi uz šo teritoriju, ievērojot tās aizsardzības mērķus. Ņemot vērā novērtējuma atzinumus par ietekmi uz minēto teritoriju un saskaņā ar 4. punkta noteikumiem kompetentā valsts iestāde piekrīt plāna vai projekta īstenošanai tikai tad, ja tā ir pārliecinājusies, ka netiks izjaukta attiecīgās teritorijas viengabalainība, un vajadzības gadījumā noskaidrojusi plašas sabiedrības viedokli."

11 Minētās direktīvas 7. pantā ir noteikts:

"No šīs direktīvas 6. panta 2., 3. un 4. punkta izrietošās saistības aizstāj visas saistības, kas izriet no [Padomes] Direktīvas 79/409/EEK [(1979. gada 2. aprīlis) par savvaļas putnu aizsardzību (OV 1979, L 103, 1. lpp.)] 4. panta 4. punkta pirmā teikuma un kas attiecas uz teritorijām, kuras klasificētas saskaņā ar minētās direktīvas 4. panta 1. punktu vai līdzīgā veidā atzītas saskaņā ar 4. panta 2. punktu, jaunajām saistībām stājoties spēkā ar šīs direktīvas ieviešanas datumu vai ar tādas klasifikācijas vai atzīšanas datumu, ko dalībvalsts veic saskaņā ar Direktīvu [79/409], ja pēdējais ir vēlāks datums."

II. Tiesvedības priekšvēsture un pirmstiesas procedūra

12 Donjana ir aizsargājama dabas teritorija, kas atrodas Spānijas dienvidrietumos (turpmāk tekstā – "Donjanas aizsargājamā dabas teritorija"). Šajā teritorijā vienlaikus ietilpst Donjanas nacionālais parks, kas ir izveidots 1969. gadā, un Donjanas dabas parks, kas izveidots 1989. gadā un pēc tam 1997. gadā paplašināts. Ar Komisijas Lēmumu 2006/613/EK (2006. gada 19. jūlijs), ar ko atbilstīgi Padomes Direktīvai 92/43/EEK pieņem Kopienas nozīmes teritoriju sarakstu Vidusjūras bioģeogrāfiskajam reģionam (OV 2006, L 259, 1. lpp.), Komisija šajā sarakstā iekļāva trīs aizsargājamas teritorijas, kas atrodas šajā pēdējā minētajā parkā, proti, *Doñana*, kura tiek uzskatīta par īpaši aizsargājamu teritoriju un kuras kods ir ZEPA/LIC ES0000024, *Doñana Norte y Oeste*, kura arī tiek uzskatīta par īpaši aizsargājamu teritoriju un kuras kods ir ZEPA/LIC ES6150009, un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer*, kura tiek uzskatīta par īpaši aizsargājamu dabas teritoriju un kuras kods ir ZEC ES6150012. Šīs teritorijas ir aizsargātas ar Savienības tiesību normām par dabas aizsardzību. It īpaši Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas Vidusjūras izžūstošie dīķi, kas ir apzīmēti ar kodu 3170*, kā prioritārais dzīvotņu veids veido ekosistēmu, kura tos vislabāk raksturo un kuras nozīme ir atzīta starptautiskā mērogā, pirmkārt, ar 1971. gada 2. februārī Rāmsarā pieņemto Konvenciju par starptautiskas nozīmes mitrājiem, īpaši kā ūdensputnu dzīves vidi, un, otrkārt, Apvienoto Nāciju Organizācijas Izglītības, zinātnes un kultūras organizācijā (*UNESCO*), kas 1994. gadā šos dīķus ir iekļāvusi Pasaules mantojuma sarakstā.

13 Lai piemērotu Direktīvu 2000/60, Donjanas aizsargājamā dabas teritorija tika ietverta vienotā gruntsūdens objektā, proti, *Almonte-Marismas* gruntsūdens objektā (turpmāk tekstā – "*Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis") un *Plan Hidrológico del Guadalquivir 2009–2015* (Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2009.–2015. gadam), kurš saskaņā ar šīs direktīvas 13. pantu ir apstiprināts ar 2013. gada 17. maija *Real Decreto 355/2013 por el que se aprueba el Plan Hidrológico de la Demarcación Hidrográfica del Guadalquivir* (Karaļa dekrēts 355/2013, ar ko apstiprina Gvadalkiviras upes baseina apsaimniekošanas plānu, 2013. gada 21. maija *BOE* Nr. 121, 38229. lpp.; turpmāk tekstā – "Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2009.–2015. gadam"). Šis plāns tika aizstāts ar *Plan Hidrológico del Guadalquivir 2015–2021* (Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2015.–2021. gadam), kas ir apstiprināts ar 2016. gada 8. janvāra *Real Decreto 1/2016 por el que se aprueba la revisión de los Planes Hidrológicos de las demarcaciones hidrográficas del Cantábrico Occidental, Guadalquivir, Ceuta, Melilla, Segura y Júcar, y de la*

parte española de las demarcaciones hidrográficas del Cantábrico Oriental, Miño-Sil, Duero, Tajo, Guadiana y Ebro (Karaļa dekrēts 1/2016, ar ko apstiprina Rietumkantabrijas, Gvadalkiviras, Seūtas, Meliļas, Seguras un Hukaras upes baseinu apsaimniekošanas plānu pārskatīšanu, kā arī Austrumkantabrijas, Minjosilas, Dvero, Taho, Gvadjanas un Ebro upes baseinu Spānijas daļas apsaimniekošanas plānu pārskatīšanu, 2016. gada 19. janvāra *BOE* Nr. 16, 2972. lpp.; turpmāk tekstā – "Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2015.–2021. gadam"). Šajā otrajā plānā *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis bija sadalīts piecos gruntsūdens objektos, proti, *Manto eólico de Doñana*, *Marismas de Doñana*, *Marismas*, *Almonte* un *La Rocina* gruntsūdens objektos (turpmāk tekstā – "Donjanas ūdens nesējslānis").

14 2009. gadā Komisija saņēma vairākas sūdzības, kurās bija norādīts uz Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas dzīvotņu noplicināšanos. Šajās sūdzībās it īpaši bija norādīts uz to šīs teritorijas gruntsūdens objektu pārmērīgu izmantošanu, ar kuriem ir savienoti minētās dabas teritorijas mitrāji. Minētajās sūdzībās paustās bažas tika darītas zināmas arī Eiropas Parlamentam rakstveida jautājumu vai petīciju formā.

15 2014. gada 17. oktobrī pēc procedūras, kas bija sākta atbilstoši *EU-Pilot* mehānismam par Eiropas vides tiesību aktu piemērošanu Spānijas Karalistē, Komisija šai dalībvalstij nosūtīja brīdinājuma vēstuli, to informējot, ka tā uzskata, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi, pirmkārt, pienākumus, kuri tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunktu, kas aplūkots kopā ar tās 1. panta a) punktu un V pielikuma 2.1.2. punktu, šīs direktīvas 5. pantu, kas aplūkots kopā ar minētās direktīvas II pielikuma 2.2. punktu, un minētās direktīvas 11. panta 1. punktu, 3. punkta a), c) un e) apakšpunktu, kā arī 4. punktu, kā arī, otrkārt, pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktu, kas aplūkots kopā ar tās 7. pantu, gan saistībā ar gruntsūdens objektiem, gan saistībā ar Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas dzīvotnēm.

16 Spānijas Karaliste uz šo brīdinājuma vēstuli atbildēja 2015. gada 11. februārī.

17 Pēc tam, kad Komisija bija izvērtējusi Spānijas Karalistes atbildi, tā 2016. gada 29. aprīlī tai nosūtīja motivētu atzinumu (turpmāk tekstā – "motivēts atzinums"), kurā tā saglabāja savu brīdinājuma vēstulē pausto nostāju, saskaņā ar kuru šī dalībvalsts:

– pirmkārt, neesot veikusi pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai novērstu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos;

– otrkārt, neesot detalizētāk raksturojusi visus *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa gruntsūdens objektus, kuros pastāvēja stāvokļa pasliktināšanās risks;

– treškārt, neesot izstrādājusi atbilstošus pamatpasākumus un papildpasākumus, lai šos pasākumus ietvertu Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam un Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam; kā arī

– ceturtkārt, neesot veikusi atbilstošus pasākumus, lai novērstu to dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kas atrodas Donjanas reģiona aizsargājamās teritorijās, it īpaši *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) teritorijās, kas ir minētas šī sprieduma 12. punktā.

18 Šajā motivētajā atzinumā Komisija lūdza Spānijas Karalisti līdz 2016. gada 29. jūnijam novērst konstatēto pienākumu neizpildi.

19 2016. gada 9. augustā Spānijas Karaliste atbildēja uz motivēto atzinumu, informējot Komisiju par pasākumiem, kas ir veikti, lai novērstu minēto pienākumu neizpildi, un kas galvenokārt esot ietverti Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam. Spānijas Karaliste norādīja arī uz pasākumiem, kas ir veikti atbilstoši īpašajam plānam to apūdeņoto platību apsaimniekošanai, kuras atrodas uz ziemeļiem no Donjanas meža daļas, kas ir apstiprināts 2014. gadā (turpmāk tekstā – "2014. gada īpašais Donjanas apūdeņošanas plāns").

20 Uzskatīdama, ka Spānijas Karalistes paziņotie pasākumi nav pietiekami, lai izbeigtu pienākumu neizpildes situāciju Donjanas aizsargājamajā dabas teritorijā, par kādu bija ziņots, Komisija 2019. gada 24. janvārī nolēma celt šo prasību.

III. Par lūgumu iesniegt jaunus pierādījumus pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas

21 Ar 2021. gada 14. aprīļa vēstuli Spānijas Karaliste iesniedza pieteikumu ļaut tai iesniegt jaunus pierādījumus pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas atbilstoši Tiesas Reglamenta 128. panta 2. punktam un Tiesā iesniedza dokumentu ar nosaukumu "Pasaules mantojuma centra/*IUCN*/Rāmsaras galīgais ziņojums par kopīgo uzraudzības misiju Donjanas nacionālajā parkā", ko *UNESCO* šai dalībvalstij bija nosūtījusi 2021. gada 8. aprīlī.

22 Saskaņā ar Reglamenta 128. panta 2. punktu lietas dalībniekam, kas vēlas iesniegt pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus pēc tiesvedības rakstveida daļas pabeigšanas, ir jāpamato to novēlota iesniegšana, un priekšsēdētājs pēc tiesneša referenta priekšlikuma, uzklausījis ģenerāladvokātu, var noteikt otram lietas dalībniekam termiņu viedokļa par šiem pierādījumiem izteikšanai.

23 Šajā gadījumā Tiesas rīcībā jau ir lielākā daļa šajā ziņojumā ietvertās informācijas, un tā uzskata, ka tās rīcībā esošā informācija ir pietiekama, lai pieņemtu lēmumu, nepastāvot vajadzībai lietu izskatīt, pamatojoties uz jauniem pierādījumiem, kurus lietas dalībnieki nav apsprieduši debatēs. Tādējādi Spānijas Karalistes pieteikums nav jāapmierina.

IV. Par prasību

24 Prasības pamatojumam Komisija norāda, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvu 2000/60, saistībā ar Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas aizsargājamo teritoriju gruntsūdens objektiem, kā arī pienākumus, kuri tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvu 92/43, saistībā ar dabiskajām dzīvotnēm un sugu dzīvotnēm, kas atrodas minētajās teritorijās.

A. Par to pienākumu neizpildi, kas izriet no Direktīvas 2000/60

25 Komisija būtībā pārmet Spānijas Karalistei, ka tā nav veikusi visus Direktīvā 2000/60 prasītos pasākumus, lai novērstu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu noplicināšanos. Tā uzskata, ka šī noplicināšanās it īpaši ir saistīta ar antropogēnām darbībām, kuru rezultātā ir mainīts līdzsvars starp gruntsūdeņu ieguvi un novadīšanu.

26 Komisija izvirza trīs iebildumus, no kuriem pirmais attiecas uz Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta, kas aplūkots kopā ar tās 1. panta a) punktu un V pielikuma 2.1.2. punktu, pārkāpumu, otrais – uz šīs direktīvas 5. panta, kas aplūkots kopā ar minētās direktīvas II pielikuma 2.2. punktu, pārkāpumu, un trešais – uz šīs pašas direktīvas 11. panta 1. punkta, 3. punkta a), c) un e) apakšpunkta, kā arī 4. punkta pārkāpumu.

1. Par pirmo iebildumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

27 Komisija apgalvo, ka, pārkāpjot Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktu, Spānijas Karaliste nav veikusi pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai novērstu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos. Tā norāda, ka šī tiesību norma, kas aplūkota kopā ar šīs direktīvas V pielikuma 2.1.2. punktu, uzliek dalībvalstīm pienākumu novērst, ka antropogēnas darbības izmaina gruntsūdeņu līmeni, tādējādi izraisot kaitējumu sauszemes ekosistēmām, kuras ir tieši atkarīgas no šiem ūdensobjektiem.

28 Komisija it īpaši uzsver, ka Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2009.–2015. gadam, kā arī Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2015.–2021. gadam pierāda, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

29 Tādējādi, pirmkārt, Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam kļūdaini norādot, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānī ir "labi kvantitatīvie rādītāji" Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punkta izpratnē, Spānijas Karaliste esot nepietiekami novērtējusi pastāvīgo noplicināšanos, kuru ir radījusi Donjanas apgabala ūdens nesējslāņu pārmērīga izmantošana, pārmērīgi iegūstot ūdeni, kas ir paredzēts apūdeņojamām platībām, kuru skaits nepārtraukti pieaug, un neesot veikusi pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai novērstu šo noplicināšanos. Komisija šajā ziņā uzsver, ka gruntsūdeņu līmeņa samazināšanās minētajā ūdens nesējslānī ir izraisījusi īslaicīgo lagūnu paskābināšanos, tādējādi radot būtisku kaitējumu sauszemes ekosistēmām, kas ir tieši atkarīgas no šī paša ūdens nesējslāņa.

30 Otrkārt, Komisija norāda, ka pārmesto noplicināšanos apliecina Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam apstiprināšana, kurā *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis ir sadalīts piecos gruntsūdens objektos. Komisija norāda, ka šajā hidroloģiskajā plānā oficiāli ir atzīts, ka trijos no šiem ūdensobjektiem, proti, *Marismas*, *Almonte* un *La Rocina* ūdensobjektā (turpmāk tekstā – "trīs ūdensobjekti"), ir slikti kvantitatīvie rādītāji un ka divos no tiem, proti, *Marismas* un *Almonte* ūdensobjektā, ir arī slikti ķīmiskie rādītāji.

31 Visbeidzot, Komisija uzsver, ka triju ūdensobjektu, kas ar ūdeni apgādā *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāni, noplicināšanās pašreiz turpinās, kā to apliecina *Confederación Hidrográfica del Guadalquivir* (Gvadalkiviras Hidrogrāfijas konfederācija, Spānija) ziņojums, un tā turpina radīt kaitējumu sauszemes ekosistēmām, kuras ir tieši atkarīgas no minētajiem ūdensobjektiem, pat pēc Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam ietverto pasākumu veikšanas.

32 Spānijas Karaliste apstrīd Komisijas argumentus un apgalvo, ka no Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izrietošie pienākumi ir pilnībā izpildīti vispirms ar Gvadalkiviras hidroloģisko plānu 2009.–2015. gadam, pēc tam – ar Gvadalkiviras hidroloģisko plānu 2015.–2021. gadam.

33 Pirmkārt, Spānijas Karaliste apgalvo, ka Direktīvas 2000/60 4. panta 4. punktā ir paredzēta iespēja no šīs direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izrietošo pienākumu izpildi atlikt uz vēlāku termiņu, lai pakāpeniski sasniegtu "mērķus attiecībā uz ūdenstilpēm". Spānijas Karaliste apgalvo, ka ir izmantojusi šo iespēju, jo pēc Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam stāšanās spēkā bija konstatējusi, ka nav iespējams sasniegt mērķi nodrošināt labus kvantitatīvos rādītājus *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānī, it īpaši saistībā ar trim ūdensobjektiem.

34 Otrkārt, Spānijas Karaliste apgalvo, ka tika noteikti atbilstoši pasākumi, lai izpildītu Direktīvas 2000/60 noteikumus un lai tādējādi novērstu attiecīgo ūdensobjektu jaunu noplicināšanos. Šie pasākumi ietver kopējās ūdens ieguves no ūdensobjektiem samazināšanu apmēram par 10 %, triju ūdensobjektu, kuros neizdodas sasniegt mērķi "labi kvantitatīvie rādītāji", kvalifikāciju par ūdensobjektiem, kuros "pastāv risks nesasniegt labus kvantitatīvos rādītājus", gruntsūdeņu ieguves aizstāšanu ar virszemes ūdeņu ieguvi, pārbaužu pastiprināšanu Donjanas apgabalā kopš 2015. gada, lai novērstu ūdens ieguvi bez atļaujas, kā arī soda piemērošanas procesu sākšanu un nelikumīgo ūdens ieguves urbumu slēgšanu. Spānijas Karaliste norāda, ka veiktie pasākumi ir izrādījušies efektīvi, jo, pirmām kārtām, *Almonte* ūdensobjekta pastāvīga noplicināšanās ir beigusies un, otrām kārtām, *La Rocina* un *Marismas* ūdensobjektu stāvoklis ir uzlabojies.

b) Tiesas vērtējums

35 Vispirms ir jāatgādina, ka Direktīva 2000/60 ir pamatdirektīva, kas ir pieņemta, pamatojoties uz EKL 175. panta 1. punktu (tagad – LESD 192. panta 1. punkts). Tajā ir noteikti vispārēji principi un rīcības vispārējās robežas, lai aizsargātu ūdens resursus un nodrošinātu vispārējo principu un to struktūru koordināciju, integrāciju, kā arī ilgākā termiņā vispārējo principu un struktūru attīstību, kas ļauj aizsargāt un ekoloģiski ilgtspējīgi izmantot ūdens resursus Eiropas Savienībā. Tajā paredzētie vispārējie principi un vispārējais rīcības plāns turpmāk ir jāattīsta dalībvalstīm, kurām šajā direktīvā paredzētajos termiņos ir jāveic virkne īpašu pasākumu. Šī direktīva tomēr neparedz dalībvalstu tiesiskā regulējuma ūdens resursu jomā pilnīgu saskaņošanu (spriedums, 2015. gada 1. jūlijs, *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 34. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

36 Saskaņā ar Direktīvas 2000/60 1. panta a) punktu tās mērķis ir nodrošināt iekšējo virszemes ūdeņu, pārejas ūdeņu, piekrastes ūdeņu un gruntsūdeņu aizsardzību, kas novērš turpmāku ūdens ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanos, aizsargā un nostiprina to un aizsargā sauszemes ekosistēmas, kuras no tām ir tieši atkarīgas (spriedums, 2015. gada 1. jūlijs, *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 36. punkts).

37 Tādējādi Direktīvas 2000/60 galīgais mērķis ir ar koordinētu rīcību nodrošināt visu Savienības ūdeņu, tostarp gruntsūdeņu, "labu stāvokli".

38 Vides mērķi, kas dalībvalstīm ir jāsasniedz saistībā ar gruntsūdeņiem, ir precizēti Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā.

39 Šajā tiesību normā ir noteikti divi dažādi pienākumi, lai gan tie ir cieši saistīti. Pirmkārt, saskaņā ar šīs tiesību normas i) punktu dalībvalstis īsteno pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai novērstu vai ierobežotu piesārņojošu vielu nonākšanu gruntsūdeņos un novērstu visu gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos. Otrkārt, saskaņā ar minētās tiesību normas ii) un iii) punktu dalībvalstis aizsargā, stiprina un atjauno visus gruntsūdens objektus, lai panāktu labu stāvokli vēlākais 2015. gada beigās. No tā izriet, ka pirmais pienākums, kas izriet no Direktīvas 2000/60 4. panta

1. punkta b) apakšpunkta i) punkta, ir pienākums novērst visu gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, savukārt otrais pienākums, kurš ir minēts šīs direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) un iii) punktā, ir pienākums uzlabot šo stāvokli (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 28. maijs, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18, EU:C:2020:391, 69. punkts).

40 Turklāt Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā ir noteikta saikne starp aizsardzības pasākumiem, kas ir vajadzīgi, lai novērstu visu gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, un kas dalībvalstīm ir jāveic saskaņā ar šo tiesību normu, un to, ka iepriekš pastāv attiecīgā upju baseina apgabala apsaimniekošanas plāns (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 11. septembris, *Nomarchiaki Aftodioikisi Aitoloakarnanias* u.c., C-43/10, EU:C:2012:560, 52. punkts).

41 Ir jāatgādina arī – lai nodrošinātu, ka dalībvalstis īsteno Savienības likumdevēja izvirzītos kvalitatīvos mērķus, proti, gruntsūdeņu labu kvantitatīvo un ķīmisko rādītāju saglabāšanu vai atjaunošanu, Direktīvā 2000/60 ir paredzēta virkne noteikumu, tostarp 5. un 11. pants, kā arī V pielikums, kuros ir noteikts sīki regulēts, komplekss vairāku stadiju process, lai dalībvalstis varētu ieviest vajadzīgos pasākumus atkarībā no to teritorijās identificēto ūdensobjektu specifiskajām iezīmēm un raksturīpašībām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 1. jūlijs, *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 41. un 42. punkts).

42 Visbeidzot no Direktīvas 2000/60 4. panta teksta, sistēmas un mērķa izriet, ka šīs direktīvas 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētie pienākumi attiecībā uz virszemes ūdeņiem un gruntsūdeņiem ir saistoši (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 28. maijs, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18, EU:C:2020:391, 72. punkts).

43 No tā izriet, kā to apgalvo Komisija, ka Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkts nav tikai ar programmatisku formulējumu noteikti vienkārši apsaimniekošanas plānošanas mērķi, bet gan, tiklīdz ir noteikts attiecīgā ūdensobjekta ekoloģiskais stāvoklis, tam ir saistošas sekas katrā šajā direktīvā noteiktā procesa posmā (spriedums, 2020. gada 28. maijs, *Land Nordrhein-Westfalen*, C-535/18, EU:C:2020:391, 73. punkts).

44 Izvirzot šo iebildumu, Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā nav izpildījusi tikai Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā paredzēto pienākumu novērst gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos.

45 No tā izriet, ka ir jānoraida Spānijas Karalistes arguments, ka ar Direktīvas 2000/60 4. panta 4. punktu tai tika ļauts no šīs direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izrietošo pienākumu izpildi saistībā ar trim Donjanas aizsargājamajā dabas teritorijā esošajiem ūdensobjektiem atlikt uz vēlāku termiņu. Kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 153. punktā, izņēmums, kad uz vēlāku termiņu var atlikt Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunktā noteikto mērķu īstenošanu, ir piemērojams tikai šīs tiesību normas ii) punktā noteiktajam uzlabošanas pienākumam, bet ne tās i) punktā paredzētajam pienākumam novērst pasliktināšanos, kura neizpildi Komisija pārmet šajā lietā.

46 Runājot par to, vai Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumu novērst Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, pārkāpjot Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktu, vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru tiesvedībā sakarā ar pienākumu neizpildi Komisijai ir jāpierāda, ka pastāv attiecīgā pienākumu neizpilde, un jāiesniedz Tiesā pierādījumi, kas ir vajadzīgi šīs

pienākumu neizpildes fakta pārbaudei, un tā nevar vienīgi pamatoties uz kaut kādu pieņēmumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 5. marts, Komisija/Kipra (Notekūdeņu savākšana un attīrīšana), C-248/19, nav publicēts, EU:C:2020:171, 20. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

47 Tikai tad, ja Komisija ir iesniegusi pietiekamus pierādījumus, lai pierādītu, ka pastāv apgalvotā pienākumu neizpilde, dalībvalstij pēc būtības un detalizēti ir jāapstrīd iesniegtie pierādījumi un no tiem izrietošās sekas (pēc analoģijas skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Komisija/Īrija (Komunālo notekūdeņu savākšanas un attīstīšanas sistēma), C-427/17, nav publicēts, EU:C:2019:269, 39. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

48 Visbeidzot saskaņā ar judikatūru no Direktīvas 2000/60 4. panta uzbūves izriet, ka ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanās, pat pārejoša, ir atļauta, tikai ievērojot stingrus nosacījumus, un ka slieksnim, kuru pārsniedzot konstatē pienākuma novērst ūdensobjekta stāvokļa pasliktināšanos pārkāpumu, ir jābūt zemam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 1. jūlijs, *Bund für Umwelt und Naturschutz Deutschland*, C-461/13, EU:C:2015:433, 67. punkts).

49 Kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 123.–134. punktā, jēdziens "pasliktināšanās" šīs tiesību normas izpratnē gruntsūdeņu kontekstā, kas jau ir sliktā stāvoklī, nozīmē jau pastāvošā deficīta turpmāku palielināšanos un tādējādi pieaugošu pārmērīgu izmantošanu salīdzinājumā ar agrāko situāciju. Gruntsūdeņu ieguves un pievadīšanas līdzsvara neesamība šajā ziņā nozīmē, ka gruntsūdens objektā nav labi kvantitatīvie rādītāji, kas ir noteikti Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punktā, tomēr šī neesamība pati par sevi neveido pasliktināšanos šīs direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē. To pasākumu veikšana, kas ir vajadzīgi, lai sasniegtu šo līdzsvaru, piemēram, pārmērīgas ieguves izbeigšana un tādējādi labs attiecīgā gruntsūdens objekta stāvoklis, ir uzlabošanas pienākums atbilstoši minētās direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) punktam. Tādējādi, ja sliktā kvantitatīvā stāvoklī esoša gruntsūdens objekta pārmērīgās izmantošanas pakāpe nepalielinās, nenotiek šī stāvokļa pasliktināšanās, kas būtu pretrunā šīs pašas direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā paredzētajam pienākumam.

50 Komisija uzskata, ka pastāv Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē, jo, pirmkārt, Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam ir pieļauta kļūda *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa kvantitatīvo rādītāju kvalifikācijā, otrkārt, Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam trim ūdensobjektiem ir noteikta "sliktu kvantitatīvo rādītāju" kvalifikācija un, treškārt, pēc nepietiekamiem pasākumiem, kas bija noteikti Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, triju ūdensobjektu stāvoklis esot pasliktinājies.

1) Par kļūdu "Almonte-Marismas" ūdens nesējslāņa kvantitatīvo rādītāju kvalifikācijā, kas ir pieļauta Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam

51 Komisija pārmet Spānijas Karalistei, pirmkārt, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam tā ir kļūdaini norādījusi, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānī ir "labi kvantitatīvie rādītāji" Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punkta izpratnē, un tādējādi ir uzskatījusi, ka minētā ūdens nesējslāņa gruntsūdens līmenis nav pakļauts antropogēnām izmaiņām, kuru rezultātā nav iespējams sasniegt šajā direktīvā paredzētos vides aizsardzības mērķus, vai nevar radīt vides kaitējumu ekosistēmām, kas no tā ir tieši atkarīgas. Komisija

uzskata, ka šī kļūdainā kvalifikācija ir pierādījums tam, ka Spānijas Karaliste nav noteikusi pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai novērstu Donjanas apgabala gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos, it īpaši – lai samazinātu pārmērīgu ūdens ieguvi.

52 Kā tas izriet no Tiesas rīcībā esošajiem lietas materiāliem, Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2009.–2015. gadam apstiprināšanas dienā, proti, 2013. gada 17. maijā, pastāvēja pietiekamas norādes, lai uzskatītu, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis neatbilst nosacījumiem, kas ir izvirzīti, lai to varētu kvalificēt par ūdensobjektu, kurā ir "labi kvantitatīvie rādītāji", Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punkta izpratnē.

53 Komisija ir iesniegusi vairākus dokumentus, kas ir iegūti no dažādiem zinātniskiem un oficiāliem avotiem un ko tā ir ietvērusi prasības pieteikuma pielikumā, un kas pierāda, ka minētā plāna apstiprināšanas laikā *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānī pastāvēja risks nesasniegt Direktīvā 2000/60 noteiktos mērķus antropogēno izmaiņu dēļ un it īpaši pārmērīgas ūdens ieguves dēļ apūdeņojamajās platībās Donjanas apgabalā.

54 Turklāt, kā to norāda Komisija, Donjanas apgabala teritoriālajā plānā, kas ir apstiprināts ar 2003. gada 9. decembra *Decreto 341/2003 del Gobierno de la Comunidad Autónoma de Andalucía por el que se aprueba el Plan de Ordenación del Territorio del ámbito de Doñana y se crea su Comisión de Seguimiento* (Andalūzijas autonomā apgabala valdības Dekrēts 341/2003, ar ko apstiprina Donjanas apgabala teritoriālo plānu un izveido tā uzraudzības komisiju, 2004. gada 3. janvāra *BOJA* Nr. 22, 2866. lpp.), Spānijas ūdens resursu administrācijai jau bija ieteikts *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāni atzīt par tādu, kurš pilnībā tiek pārmērīgi izmantots vai kurā pastāv risks tikt pārmērīgi izmantotam, lai samazinātu šī ūdens nesējslāņa pārmērīgas izmantošanas un ūdens kvalitātes pasliktināšanās risku.

55 Tomēr, lai gan šī sprieduma 53. un 54. punktā minētie elementi, kas attiecas uz 2003., 2008., 2009. un 2012. gadu, var pierādīt, ka Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2009.–2015. gadam apstiprināšanas dienā *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānī nebija "labi kvantitatīvie rādītāji" Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punkta izpratnē, šādi elementi savukārt neļauj konstatēt, ka minētajā plānā veiktās šī ūdens nesējslāņa kvantitatīvo rādītāju kļūdainas kvalifikācijas rezultātā Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvoklis ir pasliktinājies, kā tas ir noteikts šī sprieduma 48. punktā.

56 No iepriekš minētā izriet, ka Komisija nav pierādījusi, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir paredzēti Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā, kļūdaini kvalificēdama Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu kvantitatīvos rādītājus Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam.

2) Par triju ūdensobjektu "sliktu kvantitatīvo rādītāju" kvalifikāciju Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam

57 Komisija apgalvo, ka pierādījumi par *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa kvantitatīvo rādītāju pasliktināšanos izriet no tā, ka, 2016. gada janvārī apstiprinot Gvadalkiviras hidroloģisko plānu 2015.–2021. gadam, šis ūdens nesējslānis bija sadalīts piecos ūdensobjektos, no kuriem trīs to veidojošie ūdensobjekti tika uzskatīti par tādiem, kuros ir "slikti kvantitatīvie rādītāji" Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punkta izpratnē. Komisija uzskata, ka minētā plāna grozījumi ir netieša norāde uz to, ka pastāv Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanās salīdzinājumā ar to stāvokli, kāds bija izklāstīts Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam.

58 Tomēr šādai argumentācijai nevar piekrist.

59 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu kvantitatīvo rādītāju jaunā kvalifikācija ir tikai sekas tam, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis tā novērtēšanas nolūkā tika sadalīts piecos dažādos ūdensobjektos. Šīs sadalīšanas dēļ triju ūdensobjektu slikti kvantitatīvie rādītāji kļuva acīmredzami, lai gan Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis, kas tika novērtēts kopumā, tika uzskatīts par tādu, kurā ir labi kvantitatīvie rādītāji.

60 Tādējādi, kā to ir pierādījusi Spānijas Karaliste, pēc Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2009.–2015. gadam apstiprināšanas informācija, kas pakāpeniski tika savākta, pierādīja, ka šis plāns ir tehniski neprecīzs saistībā ar pirmajiem pasākumiem Direktīvas 2000/60 īstenošanai. Šī iemesla dēļ Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis tika sadalīts piecos dažādos ūdensobjektos, lai varētu vieglāk noteikt problēmas teritoriālā ziņā, precīzāk identificētu apgabalus, kuros pastāv risks nesasniegt minētajā direktīvā noteiktos mērķus, un tādējādi izstrādātu efektīvāku un atbilstošāku atbildes reakciju, ko galvenokārt veido gruntsūdeņu ieguves samazināšana.

61 Turklāt Komisijas iesniegtie pierādījumi nevar pierādīt, ka trīs ūdensobjekti, attiecībā uz kuriem tika uzskatīts, ka tajos ir "slikti kvantitatīvie rādītāji", bija labākā stāvoklī pirms *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa sadalīšanas. Tieši pretēji, kā tas izriet no šī sprieduma 52. punkta, Komisijas iesniegtie dokumenti pierāda, ka pirms Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2009.–2015. gadam apstiprināšanas pastāvēja pietiekamas norādes, lai uzskatītu, ka šajā ūdens nesējslānī nav labi kvantitatīvie rādītāji. Tādējādi no tā, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam bija norādīts uz triju ūdensobjektu sliktiem kvantitatīvajiem rādītājiem, nevar secināt, ka šie rādītāji bija vēl vairāk pasliktinājušies salīdzinājumā ar tiem, kas bija norādīti Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam.

62 No tā izriet, ka Komisija nav pierādījusi, ka izmaiņas *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa "labu kvantitatīvo rādītāju" kvalifikācijā, kas ir ietverta Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam, Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam norādot, ka trijos ūdensobjektos ir "slikti kvantitatīvie rādītāji", bija minētā ūdens objekta nesējslāņa pasliktināšanās sekas, kā tas ir noteikts šī sprieduma 48. punktā.

3) Par Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas ūdensobjektu noplicināšanos pēc nepietiekamiem pasākumiem, kas esot bijuši noteikti Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam

63 Komisija apgalvo, ka pēc nepietiekamiem Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam noteiktajiem pasākumiem stāvokļa "pasliktināšanās" Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē turpinās un vēl nav mainījusies, radot risku, ka triju ūdensobjektu labi kvantitatīvie rādītāji netiks sasniegti minētajā direktīvā paredzētajos termiņos.

64 Vispirms ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pienākumu neizpildes esamības fakts ir jāvērtē, ņemot vērā stāvokli, kāds attiecīgajā dalībvalstī bija argumentētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās, un vēlāk notikušās izmaiņas Tiesa nevar ņemt vērā (skat. spriedumu, 2019. gada 28. marts, Komisija/Īrija (Komunālo notekūdeņu savākšanas un attīstīšanas sistēma), C-427/17, nav publicēts, EU:C:2019:269, 140. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

65 Šajā gadījumā, tā kā motivētajā atzinumā noteiktais termiņš ir 2016. gada 29. jūnijs, ir jānoraida daļa pierādījumu, ko Komisija ir iesniegusi, lai pierādītu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu kvantitatīvo rādītāju pastāvīgu pasliktināšanos, it īpaši lielākā daļa rakstu no Spānijas preses izdevumiem un nevalstiskās organizācijas *World Wildlife Fund* (*WWF*) ziņojumi, kuros ir ietverta informācija par 2017., 2018. un 2019. gadu.

66 Runājot par to, vai Spānijas Karaliste nav izpildījusi savu pienākumu novērst šo ūdensobjektu rādītāju pasliktināšanos līdz 2016. gada 29. jūnijam, Komisija būtībā uzskata, ka minēto ūdensobjektu kvantitatīvo rādītāju pašreizēju un nepārtrauktu pasliktināšanos pierāda, pirmkārt, pārmērīgā un nepārtrauktā Donjanas apgabala gruntsūdeņu ieguve un, otrkārt, virszemes ūdeņu un ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanās.

67 Runājot par Donjanas apgabala gruntsūdeņu pārmērīgu un pastāvīgu ieguvi, Komisija apgalvo, ka dažādi pierādījumi, kas ir iegūti no zinātniskiem pētījumiem, Spānijas iestāžu ziņojumiem un rakstiem preses izdevumos, kuru kopijas ir ietvertas prasības pieteikuma pielikumā, apstiprina, ka kopš 2000. gada apūdeņotā platība Donjanas apgabalā lēnām un pastāvīgi ir palielinājusies.

68 Lai gan ir skaidrs, ka šādi pierādījumi var veidot norādes par *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa nepārtrauktu pārmērīgu izmantošanu, tomēr ir jāsecina, ka šie dokumenti nepierāda, ka šāda pārmērīga izmantošana ir vēl vairāk pieaugusi, izraisot minētā ūdens nesējslāņa noplicināšanos kopš Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam apstiprināšanas 2016. gada 8. janvārī.

69 Komisijas iesniegtajos dokumentos, it īpaši Gvadalkiviras Hidrogrāfijas konfederācijas 2017. gada aprīļa ziņojumā par *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa stāvokli 2015.–2016. hidroloģiskajā gadā, kā arī *Defensor del Pueblo* (Spānijas ombuds) 2018. gada 10. augusta ziņojumā, kas ir ietverti prasības pieteikuma pielikumā, ir tikai paziņots, ka pastāvīga gruntsūdeņu resursu izmantošana apdraud šī ūdens nesējslāņa un no tā atkarīgo sauszemes ekosistēmu labu stāvokli un, pastāv risks nesasniegt labus kvantitatīvos rādītājus trijos ūdensobjektos, kas tiek uzskatīti par tādiem, kuros ir slikti kvantitatīvie rādītāji. Tas, ka gruntsūdens objektos saglabājas slikti kvantitatīvie rādītāji, pats par sevi nenozīmē, kā tas ir norādīts šī sprieduma 49. punktā, ka tie ir vēl vairāk pasliktinājušies pēc Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam apstiprināšanas.

70 Turklāt, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 130. punktā, gruntsūdeņu sliktu kvantitatīvo rādītāju gadījumā Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā paredzētais pienākums novērst šo rādītāju pasliktināšanos nevar prasīt samazināt pārmērīgu gruntsūdeņu ieguvi, lai sasniegtu līdzsvaru starp šo gruntsūdeņu ieguvi un pievadīšanu. Šis līdzsvars atbilst labu kvantitatīvo rādītāju definīcijai šīs direktīvas V pielikuma 2.1.2. punkta pirmā teikuma izpratnē, kas ir jāpanāk atbilstoši minētās direktīvas 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta ii) un iii) punktā paredzētajam uzlabošanas pienākumam, kura ievērošana nav apstrīdēta šajā iebildumā.

71 Tādējādi no iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka gruntsūdeņu sliktu kvantitatīvo rādītāju gadījumā, kā tas ir konstatēts Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā paredzētais pienākums novērst šo ūdensobjektu kvantitatīvo rādītāju pasliktināšos prasa tikai to, lai gruntsūdeņu ieguve nepalielinātos vēl vairāk, lai nepasliktinātu konstatēto slikto kvantitatīvo rādītāju rašanās iemeslus. Komisija nav iesniegusi pierādījumus ne tam, ka gruntsūdeņu ieguve pēc Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam apstiprināšanas ir palielinājusies, ne arī tam, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa sliktu kvantitatīvo rādītāju rašanās iemesli ir saasinājušies.

72 Savukārt Spānijas Karaliste ir iesniegusi uzraudzības datus, ko ir ieguvusi Gvadalkiviras Hidrogrāfijas konfederācija un kas norāda, ka vismaz kopš 2015. gada *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa gruntsūdens objektu stāvokļa rādītājiem ir tendence atgriezties iepriekšējā līmenī, un šāda tendence ir novērojama gan visos *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa gruntsūdens objektos, gan trijos ūdensobjektos, it īpaši *La Rocina* ūdensobjektā. Tādējādi ir jākonstatē, ka saskaņā ar pieejamiem oficiālajiem datiem aptuveni kopš 2015. gada Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektos ir vērojamas ļoti nelielas pozitīvas izmaiņas pēc konkrētu pasākumu veikšanas nolūkā samazināt gruntsūdeņu ieguvi Donjanas apgabalā.

73 Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jāuzskata, ka Komisija nav pierādījusi, ka Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu sliktos kvantitatīvos rādītājus ir pasliktinājusi pastiprināta [ūdens] ieguve, neievērojot Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punktā paredzēto pienākumu novērst gruntsūdeņu stāvokļa pasliktināšanos.

74 Runājot par virszemes ūdeņu un ekosistēmu stāvokļa pasliktināšanos, ir jānorāda, kā ģenerāladvokāte to ir darījusi secinājumu 149. punktā, ka šī pasliktināšanās var veidot norādes par attiecīgā gruntsūdens objekta sliktiem kvantitatīvajiem rādītājiem, bet ne norādes, kas apliecina šī stāvokļa papildu pasliktināšanos. Turklāt Komisija nav arī pierādījusi, ka šādas norādes pierāda visu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu slikto kvantitatīvo rādītāju pasliktināšanos.

75 No tā izriet, ka Komisija nav pierādījusi triju ūdensobjektu stāvokļa pasliktināšanos pēc pasākumiem, kas bija noteikti Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam.

76 No visa iepriekš izklāstītā izriet, ka Komisija nav pierādījusi, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumu novērst Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu stāvokļa pasliktināšanos Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta i) punkta izpratnē.

2. Par otro iebildumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

77 Komisija norāda, ka Spānijas Karaliste nav pareizi piemērojusi Direktīvas 2000/60 5. panta 1. punktu, kas aplūkots kopā ar šīs direktīvas II pielikuma 2.2. punktu, detalizētāk neraksturojot Donjanas apgabala gruntsūdens objektus, kuros pastāv risks nesasniegt minētajā direktīvā noteiktos mērķus, un tādējādi nav noteikusi pasākumus, kas ir vajadzīgi šo minētās direktīvas mērķu sasniegšanai.

78 Komisija būtībā pārmet Spānijas Karalistei, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam tā ir nepietiekami novērtējusi ietekmi, kāda ir ūdens ieguvei no Donjanas apgabala gruntsūdens objektiem, un nav identificējusi gruntsūdens objektus, kuros pastāv risks nesasniegt minētos mērķus. Tā uzskata, ka šī sākotnējā nepietiekamā raksturojuma dēļ Spānijas Karaliste nav veikusi detalizētāku raksturojumu, kāds ir prasīts Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2.2. punktā, un tas ir izraisījis to, ka pēc tam netika veikti pasākumi, kuri ir vajadzīgi šo pašu mērķu sasniegšanai.

79 Turklāt Komisija apgalvo, ka ar Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam veikto raksturojumu nav novērsts Direktīvas 2000/60 noteikumu pārkāpums, jo šis jaunais raksturojums joprojām ir nepilnīgs un neatbilst visām šīs direktīvas prasībām, it īpaši tām, kas attiecas uz

konkrēto gruntsūdens objektu kvantitatīvo rādītāju pareizu noteikšanu. Šajā ziņā Komisija norāda, pirmkārt, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa sadalījums piecos dažādos gruntsūdens objektos neietver pietiekami precīzu šo ūdensobjektu ķīmisko un kvantitatīvo rādītāju aprakstu, tādējādi liedzot sasniegt Direktīvā 2000/60 noteiktos mērķus. Otrkārt, Komisija atsaucas uz nepietiekamu zinātnisko informāciju, kas bija pieejama minēto ūdensobjektu raksturojuma izstrādes laikā. Treškārt, tā norāda, ka analīzē par ieguves slodzi un tās ietekmi uz Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektiem ir būtiski trūkumi.

80 Komisija secina, ka Spānijas iestādes nav pareizi novērtējušas minēto ūdensobjektu kvantitatīvos rādītājus, jo atbilstošs vērtējums būtu atklājis, ka visos attiecīgajos ūdensobjektos pastāv risks nesasniegt Direktīvā 2000/60 noteiktos vides aizsardzības mērķus.

81 Spānijas Karaliste apstrīd šos argumentus un norāda, ka tā ir pienācīgi izpildījusi Direktīvas 2000/60 5. panta 1. punktā noteikto pienākumu veikt pētījumu par attiecīgo gruntsūdens objektu sākotnējo raksturojumu saskaņā ar šīs direktīvas II un III pielikumā noteiktajām tehniskajām specifikācijām. Šis pētījums sākotnēji esot veikts 2013. gadā atbilstoši Gvadalkiviras hidroloģiskajam plānam 2009.–2015. gadam, pēc tam 2016. gadā – atbilstoši Gvadalkiviras hidroloģiskajam plānam 2015.–2021. gadam.

82 Spānijas Karaliste it īpaši apgalvo, ka tā ir veikusi atbilstošu Donjanas upes baseina apgabala gruntsūdens objektu sākotnējo raksturojumu. Tā apgalvo, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis kopumā tika uzskatīts par tādu, kurā ir "labi kvantitatīvie rādītāji", un tas atbrīvoja to no pienākuma veikt pētījumu par detalizētāku raksturojumu saskaņā ar Direktīvas 2000/60 5. pantu. Turklāt minētajā hidroloģiskajā plānā šis ūdens nesējslānis esot bijis ietverts plāna 4. panta 3. punktā pie stratēģiskiem gruntsūdens objektiem, kas galvenokārt ir paredzēti patēriņam cilvēku uzturā.

83 Turklāt Spānijas Karaliste apgalvo, ka, veicot pārskatīšanu Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam ietvaros, *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa raksturojums tika grozīts un šis ūdens nesējslānis tika sadalīts hidroģeoloģisku iemeslu dēļ un ar vides aizsardzību, kā arī ar teritorijas izmantošanu un apsaimniekošanu saistītu iemeslu dēļ. Jānorāda, ka šī minētā ūdens nesējslāņa sadalīšana piecos dažādos gruntsūdens objektos ļāva precīzāk un reprezentatīvāk novērtēt katra šī ūdensobjekta stāvokli, kā arī efektīvāk piemērot šajā hidroloģiskajā plānā izstrādāto pasākumu programmu. Spānijas Karaliste uzskata, ka šis *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa raksturojums ne vien pilnībā atbilst Direktīvas 2000/60 noteikumiem, bet arī ir atbilstošs un pietiekams, lai pārbaudītu tajā noteikto mērķu sasniegšanas pakāpi.

84 Visbeidzot Spānijas Karaliste, kas norāda, ka direktīvas 5. pantā paredzētais raksturojums tika veikts, īstenojot daudzus hidroloģiskos pētījumus, kuros ir ietverti tāda apjoma un kvalitātes dati un informācija, ko ir grūti salīdzināt ar citu hidroloģisko plānu apjomu un kvalitāti Spānijā, apgalvo, ka šie pētījumi būtu jāuzskata par informācijas avotu, kurš ir izmantojams šajā tiesvedībā.

b) Tiesas vērtējums

85 Lai sasniegtu Direktīvas 2000/60 4. pantā noteiktos vides aizsardzības mērķus, dalībvalstu rīcībā ir jābūt attiecīgo ūdensobjektu īpašību kopainai.

86 Šajā nolūkā saskaņā ar Direktīvas 2000/60 3. pantu dalībvalstis vispirms identificē upju baseinus, iekļauj tos upju baseinu apgabalos un izraugās kompetentās iestādes.

87 Pēc tam tās raksturo ūdensobjektus, kā tas ir paredzēts Direktīvas 2000/60 5. panta 1. punktā un tās II un III pielikumā. Saskaņā ar šo tiesību normu katra dalībvalsts nodrošina, ka katram upju baseinu apgabalam, kas atrodas tās teritorijā, to īpašību analīze, cilvēku darbības ietekmes uz virszemes ūdeņu un gruntsūdeņu stāvokli pētījums un ūdens izmantošanas ekonomiskā analīze tiek veikta it īpaši saskaņā ar minētajā II un III pielikumā noteiktajām tehniskajām specifikācijām.

88 Šīs direktīvas 5. panta 2. punktā ir paredzēts, ka šī panta 1. punktā minētās analīzes un pētījumus pārskata un vajadzības gadījumā koriģē vēlākais 13 gadus pēc minētās direktīvas spēkā stāšanās dienas un turpmāk – reizi sešos gados.

89 Attiecībā uz tehniskajām īpatnībām ir jānorāda, ka Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2. punktā ir sīki izklāstītas prasības, kas dalībvalstīm ir jāievēro, veicot gruntsūdens objektu sākotnējo raksturojumu, un vajadzības gadījumā – veicot to detalizētāku raksturojumu.

90 It īpaši šīs direktīvas II pielikuma 2.1. punktā ir noteiktas šī visu gruntsūdens objektu sākotnējā raksturojuma detaļas, lai novērtētu to izmantošanu un to, kādā mērā tajos pastāv risks nesasniegt katra gruntsūdens objekta mērķus, kas ir paredzēti minētās direktīvas 4. pantā.

91 Turklāt Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2.2. punktā ir paredzēts, ka pēc visu gruntsūdens objektu sākotnējā raksturojuma dalībvalstis veic detalizētāku to gruntsūdens objektu raksturojumu, kas ir atzīti par tādiem, kuros pastāv risks nesasniegt minētos mērķus, lai sagatavotu precīzāku šāda riska nozīmīguma novērtējumu un noteiktu jebkādus pasākumus, kas ir veicami saskaņā ar šīs direktīvas 11. pantu. Šajā detalizētākajā raksturojumā ir jābūt ietvertai atbilstošai informācijai par cilvēku darbības ietekmi uz minēto ūdensobjektu stāvokli un vajadzības gadījumā atbilstošai informācijai par citām attiecīgo gruntsūdens objektu īpašībām.

92 Šajā iebildumā Komisija pārmet Spānijas Karalistei, pirmkārt, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam tā nav veikusi šo detalizētāko raksturojumu un, otrkārt, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam tā šo raksturojumu ir veikusi nepilnīgi.

93 Vispirms ir jāatgādina, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 80. punktā, ka no Direktīvas 2000/60 5. panta 1. punkta un 13. panta 6. punkta, kā arī VII pielikuma izriet, ka gruntsūdens objektu raksturojums ir jāveic pirms apsaimniekošanas plāna izstrādes un pirms šis raksturojums tiek izmantots par pamatu šī plāna saturam.

94 Turklāt, kā tas ir minēts šī sprieduma 52. punktā, no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2009.–2015. gadam izstrādes brīdī pastāvēja pietiekamas norādes, lai uzskatītu, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis, kāds tas bija aprakstīts šajā plānā, bija pārmērīgi izmantots un ka tajā pastāvēja risks nesasniegt Direktīvā 2000/60 noteiktos mērķus. Šajā ziņā ir jākonstatē, ka šī sprieduma 54. punktā minētajā Donjanas apgabala teritoriālajā plānā bija piedāvāts šo ūdens nesējslāni atzīt par pārmērīgi izmantotu vai tādu, kurā pastāv šāds risks. Turklāt replikas rakstā Komisija citē divus ziņojumus, kurus ir sagatavojis *Instituto Geológico y Minero de España* (Spānijas Ģeoloģijas un kalnrūpniecības institūts) un *Consejo Superior de Investigaciones Científicas* (Zinātniskās pētniecības augstākā padome, Spānija) attiecīgi 2009. un 2017. gadā un kurus tā ir ietvērusi prasības pieteikuma pielikumā, un kuros arī ir konstatēta pārmērīga gruntsūdeņu ieguve minētajā ūdens nesējslānī.

95 Šajā ziņā Spānijas Karaliste atzīst, ka risks nesasniegt Direktīvā 2000/60 noteiktos mērķus jau bija minēts pirmajā ziņojumā, kas publicēts 2004. un 2005. gadā un izstrādāts gruntsūdens objektu raksturojuma ietvaros, kurš ir paredzēts šīs direktīvas 5. panta 1. punktā. Tomēr Spānijas Karaliste

norāda – pēc tam, kad tā bija veikusi *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa vispārēju novērtējumu, tā uzskatīja, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam ūdensobjektā kopumā bija "labi kvantitatīvie rādītāji", un tas esot to atbrīvojis no pienākuma veikt pētījumu par detalizētāku raksturojumu saskaņā ar minētās direktīvas 5. pantu. Turklāt tā norāda, ka šis novērtējums tika koriģēts un uzlabots, tiklīdz tā bija saņēmusi precīzāku informāciju, un ka tai bija jāgaida Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam publicēšana atbilstoši Direktīvā 2000/60 paredzētajam grafikam, lai pierādītu konstatētos uzlabojumus.

96 Kā tas izriet no ģenerāladvokātes secinājumu 84.–87. punkta, iepriekšējā punktā minētais "kopējais vērtējums" Spānijas Karalistei neļāva izslēgt risku, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānis vai tā daļas varētu neatbilst šīs direktīvas 4. pantā paredzētajiem mērķiem. Tādējādi šis risks esot bijis jākonstatē visu gruntsūdens objektu sākotnējā raksturojumā, kas ir prasīts Direktīvā 2000/60 saskaņā ar tās II pielikuma 2.1. punktu.

97 Turklāt, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi arī secinājumu 87. punktā, saskaņā ar Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2.2. punktu detalizētāks raksturojums ir vajadzīgs tad, ja pastāv risks iegūt attiecīgo gruntsūdens objektu sliktus kvantitatīvos rādītājus, proti, ja pastāv risks, ka ūdensobjekts neatbilst šīs direktīvas 4. pantā paredzētajiem mērķiem. Līdz ar to Spānijas Karaliste nevar apgalvot, ka šis attiecīgo gruntsūdens objektu detalizētākais raksturojums nebija ne vajadzīgs, ne atbilstošs, ne pieprasāms Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2009.–2015. gadam ietvaros, jo bija skaidrs, ka šāds risks pastāvēja un ka to nevarēja izslēgt.

98 No šiem apsvērumiem izriet, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 2000/60 5. pantā paredzētos pienākumus, Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam nekonstatēdama risku, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslānī varētu netikt sasniegti šajā direktīvā noteiktie mērķi saskaņā ar tās II pielikuma 2.1. punktu, un tādējādi neiesniegdama detalizētāku raksturojumu saskaņā ar minētās direktīvas II pielikuma 2.2. punktu.

99 Šajā ziņā ir jāatgādina, kā tas izriet no šī sprieduma 64. un 65. punkta, ka pienākumu neizpildes esamība šajā gadījumā ir jāvērtē atkarībā no Donjanas ūdens nesējslāņa situācijas, kāda tā bija motivētajā atzinumā noteiktā termiņa beigās, proti, 2016. gada 29. jūnijā. Šajā datumā Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2015.–2021. gadam, kas tika apstiprināts 2016. gada 8. janvārī, jau bija piemērojams.

100 Šajā plānā Spānijas Karaliste veica detalizētāku raksturojumu atbilstoši Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2.2. punktam. Tomēr Komisija norāda, ka šajā nolūkā izmantotā zinātniskā informācija bija nepietiekama. Tā apgalvo – lai noteiktu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu kvantitatīvos rādītājus, Spānijas Karaliste ir pamatojusies tikai uz Donjanas ūdens nesējslāņa ūdenslīmeņa izmaiņām, it īpaši uz Donjanas pjezometriskā tīkla datiem, un ka tādējādi secinājumi, pie kādiem tā ir nonākusi, ir nepilnīgi, ņemot vērā prasības, kuras izriet no Direktīvas 2000/60 5. panta, kas aplūkots kopā ar II pielikuma 2.2. punktu.

101 Pirmkārt, Komisija apgalvo, ka pieejamā zinātniskā informācija attiecīgo gruntsūdens objektu raksturojumam Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam ir nepietiekama. Tā it īpaši kritizē to, ka šis plāns ir balstīts uz ziņojumu par *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa stāvokli 2012.–2013. hidroloģiskajā gadā, ko ir izstrādājusi Gvadalkiviras Hidrogrāfijas konfederācija, kura nav norādījusi gruntsūdeņu līmeņa mērījuma punktu *La Rocina* un *Marismas de Doñana* gruntsūdens objektiem. Tomēr ir jānorāda, ka Komisija ne paskaidro, ne pierāda, ka šie

dati ir būtiski, lai izstrādātu šādu raksturojumu. Turklāt Komisija tikai atsaucas uz Spānijas valdības interneta vietni, kurā ir ietverta ģeogrāfiska informācija, neizklāstot, kādā veidā var atrast informāciju, uz ko tā atsaucas.

102 Otrkārt, Komisija pārmet Spānijas iestādēm, ka tās ir veikušas aplēses, pamatojoties uz Donjanas ūdens nesējslāņa gruntsūdens objektu pjezometrisko līmeni. Tā apgalvo, ka šajās aplēsēs ir ņemtas vērā tikai šī ūdens nesējslāņa ūdenslīmeņa izmaiņas un ka tādējādi tās nav pietiekamas, lai noteiktu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu kvantitatīvos rādītājus. Turklāt tā norāda, ka vispārējā visu pjezometru tendence esot negatīva.

103 Šajā ziņā vispirms ir jākonstatē, ka Direktīvas 2000/60 V pielikuma 2.1.2. punktā "gruntsūdeņu līmeņa režīms" ir paredzēts kā parametrs gruntsūdeņu kvantitatīvo rādītāju klasificēšanai, nenorādot veidu, kādā šis līmenis ir jānosaka.

104 Tāpat arī, kā izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, Komisija nav iesniegusi nekādus pierādījumus, kas šī sprieduma 46. punktā minētās judikatūras izpratnē varētu pierādīt, ka Spānijas Karalistes izmantotā metode nav pietiekama, lai veiktu Direktīvas 2000/60 5. pantā paredzēto raksturojumu. Tas, ka Donjanas ūdens nesējslānis ir pārmērīgi izmantots un ka šī ūdens nesējslāņa gruntsūdens objektu labi kvantitatīvie rādītāji netiks sasniegti līdz 2027. gadam, nepierāda, ka minēto ūdensobjektu līmenis nav atbilstošs, lai noteiktu minētā ūdens nesējslāņa kvantitatīvos rādītājus saskaņā ar šīs direktīvas V pielikuma prasībām.

105 Visbeidzot Spānijas Karaliste norāda, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam tā ir ņēmusi vērā citus parametrus, lai novērtētu Donjanas ūdens nesējslāņa kvantitatīvos rādītājus, piemēram, līdzsvaru starp ūdens ieguvi un pieejamajiem ūdens resursiem.

106 Šādos apstākļos ir jāuzskata, ka Komisija nav pierādījusi, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi Direktīvas 2000/60 5. pantā un II pielikuma 2.2. punktā noteiktos pienākumus, izmantodama pjezometriskos datus, lai noteiktu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu kvantitatīvos rādītājus.

107 Treškārt, Komisija apgalvo, ka analīzē par ūdens ieguves slodzi un tās ietekmi uz Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektiem ir būtiski trūkumi. Tā it īpaši kritizē to, ka Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam 3. pielikumā, kas ir balstīts uz 2008. gada pētījumu, ir tikai aprēķināts ūdens apjoms, kāds ir vajadzīgs dažādiem izmantošanas veidiem apgabalā, saistībā ar apūdeņotajiem kultūraugiem pietiekami neņemot vērā lielo slodzi, ko rada nelikumīga ūdens ieguve. Turklāt tā norāda, ka nav analīzes par tās ūdens ieguves ietekmi, kas ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei, it īpaši Matalaskanjasas [*Matalascañas*] (Spānija) piekrastes tūristu zonai.

108 Šajā gadījumā ir jākonstatē, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam atbilstoši Direktīvas 2000/60 5. pantam veiktajā raksturojumā nav ņemta vērā slodze, ko rada nelikumīga ūdens ieguve, kā arī ieguve, kura ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei, it īpaši minētās tūristu zonas ūdensapgādei. Pirmām kārtām, minētā plāna 2. pielikuma 5.2. punktā, kas attiecas uz "gruntsūdens objektu raksturojumu", tikai ir vispārīgi aprakstīti avoti un metodoloģija, kuri ir izmantoti, lai noteiktu kopējo gruntsūdeņu ieguvi. Otrām kārtām, šī paša plāna 3. pielikuma 5.2. punktā, kas attiecas uz "gruntsūdens objektu slodzi", nav minēts, ka nelikumīgā ūdens ieguve ir ņemta vērā, lai noteiktu slodzi, ko rada apūdeņojamās platības. Turklāt, lai gan pilsētu slodzes ietekme ir minēta šajā pielikumā, to ir grūti novērtēt.

109 Kā tas izriet no Direktīvas 2000/60 II pielikuma 2.2. punkta, precīzāks attiecīgā riska, it īpaši nelikumīgas ieguves un ieguves dzeramā ūdens ražošanai, nozīmīguma novērtējums ir vajadzīgs, lai noteiktu visus pasākumus, kas ir vajadzīgi saskaņā ar šīs direktīvas 11. pantu. Kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 108. punktā, šāda novērtējuma neesamības gadījumā gruntsūdens objekta stāvokli nevar pareizi novērtēt, un tādējādi ir grūti noteikt, vai pasākumi, kas ir noteikti, lai panāktu attiecīgo gruntsūdeņu labus kvantitatīvos rādītājus, it īpaši pasākumi, kuru mērķis ir cīņa pret nelikumīgu ūdens ieguvi, ir pietiekami.

110 Līdz ar to ir jāuzskata, ka Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam nav ietverta visa informācija, kas ir vajadzīga, lai noteiktu cilvēku darbības ietekmi uz Donjanas apgabala gruntsūdens objektiem direktīvas 5. panta izpratnē, kurš aplūkots kopā ar tās II pielikuma 2.2. punktu.

111 No šiem apsvērumiem izriet, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 2000/60 5. panta 1. punktu, kurš aplūkots kopā ar šīs direktīvas II pielikuma 2.2. punktu, neņemdama vērā nelikumīgu ūdens ieguvi un ūdens ieguvi, kas ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei, novērtējot Donjanas apgabala gruntsūdeņu ieguvi Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam detalizētāka raksturojuma ietvaros.

3. Par trešo iebildumu

a) Lietas dalībnieku argumenti

112 Komisija norāda, ka, Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam un Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam neietverdama atbilstošus pamatpasākumus un papildpasākumus, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir saskaņā ar Direktīvas 2000/60 11. panta 1. punktu, 3. punkta a), c) un e) apakšpunktu, kā arī 4. punktu. Turklāt tā apgalvo, ka liels skaits šīs dalībvalsts paziņoto pasākumu joprojām nav veikti un nav norādīti šīs kavēšanās iemesli.

113 Konkrētāk, Komisija norāda, pirmkārt, ka šajos plānos noteikto pasākumu mērķis ir galvenokārt atrisināt nelikumīgas ūdens ieguves problēmu, bet tajos nav sniegts nekāds risinājums tam, lai samazinātu slodzi, kāda tiek radīta Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas ūdens nesējslāņiem, vai pašreizējo pieprasījumu pēc ūdens. Turklāt tā kritizē to, ka 2014. gada Donjanas īpašajā apūdeņošanas plānā par "apūdeņojamām lauksaimniecības zemēm" ir uzskatītas zemes, kas, lai gan šajā ziņā nav piešķirtas nekādas tiesības, tiek apūdeņotas vismaz kopš 2004. gada, kas atbilst datumam, kad stājās spēkā šī sprieduma 54. punktā minētais Donjanas apgabala teritoriālais plāns.

114 Otrkārt, Komisija apgalvo, ka 2014. gada īpašajā Donjanas apūdeņošanas plānā pārmērīgi liela nozīme ir piešķirta ūdens pārvadei, neatrisinot problēmas, kas ir saistītas ar ūdeņu kvantitatīvajiem rādītājiem un it īpaši ar to ķīmiskajiem rādītājiem. Tā uzskata, ka minētais plāns arī nenodrošina no gruntsūdeņiem atkarīgo ekosistēmu saglabāšanu. Turklāt tā uzskata, ka gruntsūdeņu ieguves līmeņu samazināšanās, kas panākta ar ūdens pārvadi, reizēm tiek neitralizēta ar Spānijas iestāžu piešķirto apūdeņošanas tiesību palielināšanos.

115 Treškārt, pat ja Komisija ir atzinusi, ka daži Spānijas Karalistes paziņotie pasākumi var novērst Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdeņu noplicināšanos un tādējādi nodrošināt Direktīvā 2000/60 noteikto pienākumu izpildi, tā uzskata, ka šiem pasākumiem piešķirtie līdzekļi

ir nepietiekami un tas samazina to efektivitāti. Tā it īpaši atsaucas uz pasākumiem, kuru mērķis ir kontrolēt ūdens izmantošanu, piemēram, uz nelikumīgu urbumu pārbaudēm un noteikšanu, kā arī uz pasākumiem, kuru mērķis ir noteikt sodu par nelikumīgu ūdens ieguvi un to izbeigt.

116 Ceturtkārt, Komisija apgalvo, ka *Defensor del Pueblo* (Spānijas ombuds) gada ziņojumā par 2018. gadu ir norādīts, ka minētās nepilnības ir radījis tas, ka Gvadalkiviras Hidrogrāfijas konfederācija nepietiekami stingri īsteno pilnvaras, kas tai tiesību aktos ir piešķirtas ūdens nozarē. Šī iemesla dēļ, kā uzskata Komisija, šis ombuds ir ieteicis minētajai konfederācijai, pirmām kārtām, trīs ūdensobjektus atzīt par pārmērīgi izmantotiem ūdens nesējslāņiem. Otrām kārtām, minētais ombuds esot ieteicis apstiprināt rīcības programmu, kuras mērķis ir regulēt ūdens ieguvi un koordinēt pasākumus, kas ir paredzēti dažādos ūdens resursu, lauksaimniecības darbības un dabas teritoriju aizsardzības plānošanas instrumentos, lai nodrošinātu ilgtspējīgu ūdens izmantošanu. Komisija apgalvo, ka nevalstiski avoti apstiprina šī ombuda secinājumus.

117 Piektkārt, Komisija norāda, ka Spānijas Karalistes paziņotie pasākumi nesniedz nekādu risinājumu problēmai, ko rada pārmērīga ūdens izmantošana tūrisma dēļ, it īpaši Matalaskanjasas piekrastes teritorijā, kas vairākos pētījumos ir identificēta kā galvenais dažu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu pārmērīgas izmantošanas iemesls.

118 Komisija secina, ka Spānijas Karaliste nav piemērojusi un īstenojusi kontroles, pārbaudes un soda pasākumus, kas būtu bijuši vajadzīgi, lai efektīvi atturētu personas, kuras veic neatļautu ūdens ieguvi un kuras ierīko nelikumīgas iekārtas. Tā uzskata, ka Spānijas Karaliste nav arī veikusi atbilstošus pasākumus, lai ūdens ieguves apjomu pielāgotu ilgtspējīgam līmenim, kas nodrošina Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdeņu labu kvantitatīvo un ķīmisko rādītāju sasniegšanu, kā arī saistīto dzīvotņu labvēlīgu aizsardzības stāvokli. Turklāt Komisija pārmet Spānijas Karalistei, ka tā nav veikusi pasākumus, kas var pielāgot ūdens apjomu, kurš ir pieejams apgabala lauksaimniecības nozarei, samazināt patēriņu vai sekmēt saprātīgāku ūdens izmantošanu.

119 Spānijas Karaliste apstrīd šos apgalvojumus, norādot, ka tie ir neprecīzi un nepamatoti.

120 Vispirms Spānijas Karaliste apgalvo, ka tā ir izpildījusi Direktīvas 2000/60 11. panta 2. punktā, 3. punkta a) un c) apakšpunktā, kā arī 4. punktā noteiktos pienākumus, jo ir veikti pasākumi, kas ir paredzēti Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, lai atjaunotu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdens objektu labus rādītājus un nodrošinātu ūdens resursu ilgtspējīgu izmantošanu, pārvaldot ūdens ieguvi un koordinējot dažādus plānošanas instrumentus saistībā ar ūdens resursiem, lauksaimniecības darbību un dabas teritoriju aizsardzību. Spānijas Karaliste šajā ziņā norāda, ka šo pasākumu efektivitāte ir konstatēta pēdējos gada ziņojumos par Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas ūdens nesējslāņu stāvokli.

121 Pēc tam Spānijas Karaliste uzsver, ka kopš Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam sagatavošanas tā ir veikusi jaunus pasākumus, lai sasniegtu Direktīvā 2000/60 noteiktos vides aizsardzības mērķus. Šie pasākumi ietver ūdens ieguves legalizēšanas procesa virzīšanu, ziņojuma par Donjanas ūdens nesējslāņa stāvokli 2017. un 2018. gadā izstrādi, tāda dokumenta izstrādi, kura mērķis ir sākt sabiedriskās apspriešanas procedūru, kultivēto platību uzraudzību, izmantojot attālinātas uztveršanas metodes, gruntsūdeņos veicamo izpētes darbu koordinēšanu, pārbaužu veikšanu, soda piemērošanas procesu un piespiedu izpildes procesu sākšanu saistībā ar ūdens ieguvi bez atļaujas, nelikumīgo ūdens ieguves urbumu slēgšanu, to lietu pārskatīšanu, kas ir

saistītas ar tiesībām, kuras ir piešķirtas ūdens ieguvei *La Rocina* ūdensobjektā, un to lietu pārbaudīšanu, kas attiecas uz izbeigšanu ieguves neizmantošanas vai nosacījumu neievērošanas dēļ.

122 Turklāt Spānijas Karaliste norāda uz nozīmi, kāda piemīt procedūrai, kurā trīs ūdensobjekti ir atzīti par ūdensobjektiem, kuros pastāv "risks nesasniegt labus kvantitatīvos rādītājus". Tā norāda, ka šī procedūra ir visspēcīgākais administratīvais līdzeklis, kāds Spānijas tiesību sistēmā ir pieejams gruntsūdeņu jomā, jo tā ļauj noteikt ūdens ieguves robežas, piespiest izveidot ūdens lietotāju kopienas un pieņemt specifiskas rīcības programmas atklāto problēmu risināšanai.

123 Spānijas Karaliste vērš arī uzmanību uz to, ka lauksaimniecības darbība, kas tiek veikta dažās Donjanas aizsargājamajai dabas teritorijai blakusesošajās teritorijās, it īpaši ogu audzēšana, ir galvenais apgabala ekonomikas dzinējspēks. Runa ir par konsolidētu nozari, kas atbilst spēkā esošo tiesību aktu prasībām ūdens jomā un kas nevar tikt atcelta, ņemot vērā tās būtisko raksturu apgabala ekonomiskajai ilgtspējai. Spānijas Karaliste uzskata, ka mērķis ir šo nozari pielāgot iespējām, kādas sniedz apgabala ūdens resursi, vienlaikus respektējot lietotājus, kam ir likumīgas ūdens izmantošanas tiesības.

124 Visbeidzot Spānijas Karaliste apstrīd Komisijas apgalvojumus par šīs valsts veikto ūdens pārvades pasākumu neefektivitāti, uzskatīdama, ka Komisija savus pārmetumus balsta uz nereālu vai nepārbaudītu informāciju.

b) Tiesas vērtējums

125 Jāatgādina, ka pēc tam, kad ir noteikta gruntsūdeņu kvantitatīvo rādītāju klasifikācija saskaņā ar Direktīvas 2000/60 V pielikumu, dalībvalstis saistībā ar attiecīgajiem ūdensobjektiem nosaka, kādā veidā ir jāsasniedz labi kvantitatīvie rādītāji vai vismaz labs ekoloģiskais potenciāls, kā arī novērš minēto ūdensobjektu rādītāju pasliktināšanos, kā tas ir noteikts šīs direktīvas 4. pantā.

126 Šajā nolūkā saskaņā ar Direktīvas 2000/60 11. panta 1. punktu dalībvalstis nosaka pasākumu programmas, kuras ir izstrādātas katram upes baseinam vai starptautiskā upes baseina daļai, kas atrodas to teritorijā. Šīs programmas ir plānošanas pamatinstrumenti, kuri ļauj reaģēt uz slodzi, kas ir novērota attiecīgajos ūdensobjektos, un sasniegt labus ūdens rādītājus upju baseinos vai ūdensobjektos. Šajā ziņā tām ir jāņem vērā šīs direktīvas 5. pantā paredzēto analīžu rezultāti, lai sasniegtu tās 4. pantā noteiktos mērķus. Turklāt minētajās pasākumu programmās var būt ietverta atsauce uz pasākumiem, kas izriet no tiesību aktiem, kuri ir pieņemti valsts mērogā un kuri attiecas uz visu dalībvalsts teritoriju.

127 Šīs pašas pasākumu programmas ietver "pamatpasākumus" kā minimālās prasības, kas ir jāievēro un kas ir paredzētas Direktīvas 2000/60 11. panta 3. punktā, un vajadzības gadījumā "papildpasākumus", kas ir paredzēti šī panta 4. punktā un definēti šīs direktīvas VI pielikuma B daļā.

128 Šajā gadījumā Komisija apstrīd, pirmkārt, virkni Spānijas Karalistes noteiktu individuālu pasākumu, kas ir izklāstīti šī sprieduma 110.–112. punktā. Tomēr šī iestāde nav iesniegusi nekādus pierādījumus, kas varētu pierādīt, ka apstrīdētie pasākumi nav atbilstoši, lai sasniegtu attiecīgo gruntsūdens objektu "labus kvantitatīvos rādītājus" Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

129 Komisija arī nepaskaidro iemeslus, kuru dēļ Spānijas Karaliste esot pārkāpusi Direktīvas 2000/60 11. panta 3. punkta a), c) un e) apakšpunktu, kā arī 4. punktu, veikdama apstrīdētos pasākumus, ne arī iemeslus, kuru dēļ šādi pasākumi ir iespējami nepietiekami, ņemot vērā šo tiesību normu. Komisija tikai apstrīd to, ka noteikto pasākumu mērķis galvenokārt ir atrisināt nelikumīgas ūdens ieguves problēmu, ka 2014. gada īpašajā Donjanas apūdeņošanas plānā pārmērīga nozīme ir piešķirta ūdens pārvadei, ka piešķirtie līdzekļi nav pietiekami, kā arī Spānijas iestāžu slepenību saistībā ar nelikumīgo urbumu pārbaudi un slēgšanu vai ūdens pārmērīgas izmantošanas problēmu tūrisma dēļ. Taču tā ne paskaidro, ne pierāda, kāpēc šīs darbības vai šie apstrīdētie pasākumi ir pretrunīgi vai nepietiekami Direktīvas 2000/60 11. panta 3. punkta a), c) un e) apakšpunkta, kā arī 4. punkta izpratnē.

130 Visbeidzot Komisija norāda, ka Spānijas Karaliste nav piemērojusi un nav īstenojusi virkni pasākumu. Kā šī dalībvalsts to ir pierādījusi gan rakstveidā, gan tiesas sēdē, pasākumi tika noteikti un īstenoti, it īpaši kontroles un pārbaudes pasākumi. Šajā ziņā no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, konkrētāk – no iebildumu raksta un atbildes raksta uz repliku pielikumiem, izriet, ka šī dalībvalsts ir noteikusi virkni kontroles un pārbaudes pasākumu, lai izbeigtu nelikumīgu ūdens ieguvi, tostarp sodus.

131 Otrkārt, Komisija norāda, ka pasākumi, ko Spānijas Karaliste ir noteikusi Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, nesniedz nekādu risinājumu problēmai, kuru rada ūdens pārmērīga izmantošana tūrisma dēļ, it īpaši Matalaskanjasas piekrastes teritorijā. Turklāt Komisija apgalvo, ka pilsētu ūdensapgādei paredzētas ūdens ieguves ietekme uz dzīvotņu aizsardzību to ģeogrāfiskā tuvuma dēļ ir pierādīta dažādos zinātniskos pētījumos. Tā uzskata, ka Spānijas Karalistes veiktie pasākumi, it īpaši tie, kas ir ietverti 2014. gada īpašajā Donjanas apūdeņošanas plānā un Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, nav atbilstoši, lai novērstu aizsargāto dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos.

132 Šajā ziņā ir jānorāda, kā ģenerāladvokāte to ir darījusi secinājumu 162., 180. un 181. punktā, ka it īpaši saskaņā ar Direktīvas 2000/60 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu, 6. pantu un IV pielikumu, pieņemot pasākumu programmas atbilstoši šīs direktīvas 11. pantam, dalībvalstīm ne tikai ir jāsasniedz šajā pašā direktīvā noteiktie vides aizsardzības mērķi ūdens jomā, bet arī jānodrošina Eiropas tiesību aktu ievērošana saistībā ar attiecīgajām aizsargātajām teritorijām līdz 2015. gadam. Tādējādi Spānijas Karalistei bija arī pienākums īstenot Direktīvā 2000/60 paredzētos mehānismus, lai sasniegtu Direktīvā 92/43 noteiktos mērķus saistībā ar Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas dzīvotnēm līdz minētajam gadam.

133 Kā tas izriet arī no šī sprieduma 152. un 153. punkta, it īpaši Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktā dalībvalstīm ir noteikts vispārējs pienākums veikt attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dzīvotņu noplicināšanos un to sugu būtisku traucējumu, kuru dēļ šīs teritorijas ir noteiktas (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *WWF Italia Onlus* u.c., C-411/19, EU:C:2020:580, 32. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

134 Tādējādi Direktīvas 2000/60 11. pantā paredzētās pasākumu programmas mērķim ir jābūt arī tādu pasākumu noteikšanai, kas ir vajadzīgi, lai novērstu jebkādu Direktīvā 92/43 paredzētu aizsargātu teritoriju noplicināšanos.

135 Turklāt, kā izriet no šī sprieduma 155. punkta, lai pierādītu Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta pārkāpumu, pietiek, ka Komisija pierāda, ka pastāv iespējamība vai risks, ka darbība vai bezdarbība var izraisīt attiecīgo dzīvotņu vai sugu noplicināšanos vai būtiskus traucējumus. Kā ģenerāladvokāte būtībā to ir norādījusi secinājumu 185. punktā, no tā izriet, ka, runājot par

vajadzības veikt pasākumus atbilstoši Direktīvas 2000/60 11. pantam pārbaudi, lai izpildītu pienākumu, kas izriet no Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta, nevar prasīt izpildīt augstāku pierādījumu standartu.

136 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka pastāv pietiekamas norādes, lai uzskatītu, ka pārmērīga ūdens ieguve, kas ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei Matalaskanjasas tūristu zonā, ir apdraudējusi to prioritāro dzīvotņu aizsardzību, kuras ir apzīmētas ar kodu 3170* kā Donjanas aizsargājamās teritorijas Vidusjūras izžūstošie dīķi (ZEPA/LIC ES0000024), kas atrodas netālu no šī pilsētu centra, un, otrkārt, ka Spānijas Karaliste atbilstoši Direktīvas 2000/60 11. pantam nav noteikusi pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai novērstu to aizsargājamo teritoriju iespējamo noplicināšanos, kas atrodas netālu no Matalaskanjasas tūristu zonas, kā tas ir prasīts šīs direktīvas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktā.

137 Vairāki minētie pētījumi, uz ko Komisija ir norādījusi savu apgalvojumu pamatojumam un kas ir ietverti prasības pieteikuma un iebildumu raksta pielikumos, liecina par ūdens ieguves, kura ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei Matalaskanjasas tūristu zonā, ietekmi uz Donjanas aizsargājamās teritorijas ekosistēmām (ZEPA/LIC ES0000024), it īpaši uz prioritārajām dzīvotnēm, kas ir apzīmētas ar kodu 3170*, proti, Vidusjūras izžūstošajiem dīķiem. Šajos pētījumos ir norādīts uz satraucošu tendenci, proti, Donjanas rezervāta īslaicīgo lagūnu samazināšanos un *Charco del Toro* un *El Brezo* dīķa izžūšanu, kas ir saistītas ar kaitīgo ietekmi, kuru rada ūdens ieguve, lai Matalaskanjasas tūristu kompleksu apgādātu ar dzeramo ūdeni, ar ūdeni atpūtas nolūkiem vai golfa laukumu laistīšanai. Saskaņā ar šiem pētījumiem vietējai un intensīvai gruntsūdens ieguvei, lai apgādātu Matalaskanjasas tūristu pilsētu kompleksu, ir acīmredzama negatīva ietekme arī uz gruntsūdeņu līmeni un tādējādi uz vides vajadzībām pēc ūdens, piemēram, mitrāju veģetācijai vai applūšanai.

138 No tā izriet, ka Komisija ir pietiekami pierādījusi iespējamību, ka pārmērīga ūdens ieguve Matalaskanjasas teritorijas pilsētu ūdensapgādei ir radījusi būtiskus traucējumus Donjanas aizsargājamās teritorijas aizsargātajām dzīvotnēm (ZEPA/LIC ES0000024), kas atrodas netālu no Matalaskanjasas tūristu kompleksa. Šie traucējumi aizsargātajām dzīvotnēm tādējādi esot bijuši jāņem vērā, kā tas izriet no šī sprieduma 132.–134. punkta, pasākumu programmā, ko Spānijas Karaliste ir izstrādājusi Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam ietvaros atbilstoši Direktīvas 2000/60 11. pantam, lai izbeigtu jau konstatēto tādu aizsargāto dzīvotņu veidu kā Vidusjūras izžūstošie dīķi noplicināšanos saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu.

139 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka Spānijas Karalistes minētajā pasākumu programmā, kas ir definēta Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam 12. pielikumā, nav ietverti pasākumi, kuru mērķis ir izbeigt jau konstatēto aizsargāto dzīvotņu veidu noplicināšanos aizsargājamā teritorijā, kas atrodas netālu no Matalaskanjasas.

140 Turklāt ir jāatgādina, ka Direktīvas 2000/60 5. panta pārkāpums, kas jau ir konstatēts šī sprieduma 108.–110. punktā, ļauj secināt, ka informācija par ūdens ieguvi, kura ir paredzēta Matalaskanjasas pilsētu teritorijai Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, nav pietiekama, lai noteiktu atbilstošus pasākumus nolūkā izbeigt jau konstatēto aizsargāto dzīvotņu veidu noplicināšanos šīs direktīvas 4. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē. Nepastāvot precīzākam un atbilstošam to risku nozīmīguma vērtējumam, ko rada dzeramā ūdens ieguve Matalaskanjasas tūristu teritorijai, Spānijas Karaliste katrā ziņā nevarēja ieviest minētās direktīvas 11. pantā paredzētos efektīvos pasākumus, kuri ir vajadzīgi, lai novērstu jebkādus ar gruntsūdens ieguvi saistītus traucējumus aizsargājamās teritorijās, kas atrodas netālu no Matalaskanjasas.

141 Ņemot vērā šos apsvērumus, Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 2000/60 11. pantu, kurš aplūkots kopā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu, jo Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam ietvaros izstrādātajā pasākumu programmā nav paredzējusi nevienu pasākumu, lai novērstu traucējumus Donjanas aizsargājamajā teritorijā esošo aizsargāto dzīvotņu veidiem (ZEPA/LIC ES0000024), kurus rada gruntsūdeņu ieguve Matalaskanjasas tūristu zonas vajadzībām.

B. Par to pienākumu neizpildi, kuri izriet no Direktīvas 92/43

1. Lietas dalībnieku argumenti

142 Komisija apgalvo, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktu, kurš aplūkots kopā ar šīs direktīvas 7. pantu. Tā uzskata, ka Spānijas iestādes nav veikušas atbilstošus pasākumus, lai novērstu Donjanas apgabala aizsargājamajās teritorijās, it īpaši *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) teritorijās, esošo dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos. Tā precizē, ka *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāņa pārmērīga izmantošana ir izraisījusi Donjanas nacionālā parka piekrastes lagūnu izžūšanu un tādējādi to aizsargājamo dabas teritoriju noplicināšanos, kas ir atkarīgas no šī ūdens nesējslāņa, it īpaši vairāku Direktīvā 92/43 aizsargāto dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos.

143 Šajā ziņā Komisija norāda, pirmkārt, ka Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas aizsargāto dzīvotņu noplicināšanos, kas izriet no tās ūdens nesējslāņa pārmērīgas izmantošanas, pierāda vairāki zinātniski pierādījumi, kā arī vairāki oficiāli ziņojumi. Komisija uzskata, ka aizsargātu dzīvotņu veidi, kuri ir visjutīgākie pret izžūšanu, samazinoties gruntsūdeņiem, ir Vidusjūras izžūstošie dīķi, kas ir aizsargātas dzīvotnes, kuras ir apzīmētas ar kodu 3170*, kā arī virszemes ūdensteces (strauti, kanāli un lejteces) un piekrastes dzīvotnes (nelielas mežu audzes un galeriju meži). Tajos ir sastopama kāda augu un dzīvnieku sugu šķirne nelielā skaitā, ko šī izžūšana apdraud.

144 Otrkārt, Komisija neapstrīd, ka klimata pārmaiņas var būt ietekmējušas šī veida dzīvotņu progresīvu noplicināšanos, kā to apgalvo Spānijas Karaliste. Tomēr tā apgalvo – kā "attiecīgi pasākumi" Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta izpratnē šai dalībvalstij ir jāveic pasākumi, kuru mērķis ir cīņa pret galveno Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas aizsargāto dzīvotņu noplicināšanās iemeslu, proti, gruntsūdeņu ieguvi, pat ja šajos pasākumos ir ņemts arī vērā, ka dzīvotņu noplicināšanās pasliktinās, pie kā paralēli un pakārtoti ir vainojamas klimata pārmaiņu sekas.

145 Treškārt, Komisija norāda, ka Spānijas Karalistes veiktie pasākumi, it īpaši tie, kas ir ietverti 2014. gada īpašajā Donjanas apūdeņošanas plānā un Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2015.–2021. gadam, nav atbilstoši, lai novērstu aizsargāto dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta izpratnē. Turklāt, pat ja Komisija atzīst, ka dažiem Spānijas Karalistes veiktajiem pasākumiem, lai atjaunotu skartās dzīvotnes, piemēram, it īpaši pakāpeniskai eikaliptu stādījumu likvidēšanai Donjanas aizsargājamajā dabas teritorijā, īpašumu iegādei un tiesībām piekļūt ūdenim vai ūdens pārvadei no citiem upju baseiniem, ir iespējami pozitīva ietekme, tā uzskata, ka šie pasākumi joprojām nav pietiekami, lai izpildītu no Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta izrietošos pienākumus.

146 Spānijas Karaliste atspēko Komisijas argumentus un uzskata, ka ir izpildījusi pienākumus, kas izriet no šīs direktīvas.

147 Pirmkārt, Spānijas Karaliste apstrīd Komisijas apgalvojumu, ka visas Donjanas apgabala aizsargājamās dabas teritorijas ir savienotas ar *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāni. Tā precizē, ka tikai *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024) un *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) aizsargājamās teritorijas ir saistītas ar minēto ūdens nesējslāni, kā tas ir noteikts Gvadalkiviras hidroloģiskajā plānā 2009.–2015. gadam.

148 Turklāt tā norāda, ka motivētais atzinums attiecas tikai uz *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāni un ka saskaņā ar Tiesas judikatūru prasības pieteikuma sakarā ar pienākumu neizpildi tvērums nevar tikt paplašināts, pārsniedzot šī motivētā atzinuma priekšmetu. Tādējādi apsvērumi, kas attiecas uz saikni un ietekmi saistībā ar šīm trim aizsargājamām teritorijām minētā ūdens nesējslāņa gruntsūdens līmeņu pazemināšanās dēļ, nav pieņemami attiecībā uz *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamo teritoriju.

149 Otrkārt, Spānijas Karaliste apgalvo, ka *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024) aizsargājamās teritorijas pārveidošana un noplicināšanās ir saistītas ar kaitējumu, kas pagājušajā gadsimtā ir radies mitrājos, kuri to veido, un ka tādējādi nevar uzskatīt, ka tās ir Direktīvas 92/43 neizpildes pamatā. Turklāt šī dalībvalsts apgalvo, ka pašreiz plašās mitrāju teritorijās un mitrāju sistēmās ir veikta ekoloģiskā atjaunošana atbilstoši dažādiem īstenotiem rīcības projektiem.

150 Treškārt, Spānijas Karaliste norāda, ka tā ir veikusi atbilstošus un efektīvus pasākumus, lai saskaņā ar Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktu novērstu aizsargātu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos. Pirmām kārtām, tā apgalvo, ka šie pasākumi ir sekmējuši to problēmu atrisināšanu, kas skar Donjanas apgabalu un kas radās, pirms Komisija šo apgabalu atzina par Kopienā nozīmīgu teritoriju. Otrām kārtām, Spānijas Karaliste norāda, ka Direktīvas 92/43 2. panta 3. punktā ir paredzēts, ka, veicot pasākumus saskaņā ar šo direktīvu, ņem vērā ekonomiskās, sociālās un kultūras prasības, kā arī reģionālās un vietējās īpatnības.

151 Ceturtkārt, Spānijas Karaliste apgalvo, ka Komisija nav pietiekami ticami pierādījusi, ka pastāv apgalvotā dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanās.

2. Tiesas vērtējums

152 Saskaņā ar Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktu dalībvalstis veic attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ ir noteikta attiecīgā teritorija, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

153 Šajā tiesību normā dalībvalstīm ir noteikts vispārējs pienākums veikt attiecīgus pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās novērstu dzīvotņu noplicināšanos un būtiskus traucējumus, kas skar sugas, kuru dēļ šīs teritorijas ir noteiktas (spriedums, 2020. gada 16. jūlijs, *WWF Italia Onlus* u.c., C-411/19, EU:C:2020:580, 32. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

154 Šis vispārējais pienākums atbilst Savienības politikai vides jomā izvirzītajam mērķim saskaņā ar LESD 191. panta 1. punkta pirmo ievilkumu – saglabāt, aizsargāt un uzlabot vides kvalitāti –, kā arī LESD 191. panta 2. punktā paredzētajam principam, ka videi nodarītais kaitējums ir jālabo, pirmām kārtām novēršot tā cēloni.

155 Tomēr saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai pierādītu Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta pārkāpumu, Komisijai nav jākonstatē, ka pastāv cēloņsakarība starp attiecīgās dalībvalsts darbību vai bezdarbību un attiecīgo dzīvotņu vai sugu noplicināšanos vai būtiskiem traucējumiem. Pietiek, ka šī iestāde konstatē, ka pastāv iespējamība vai risks, ka šī darbība vai bezdarbība izraisīs šo dzīvotņu vai sugu noplicināšanos vai būtiskus traucējumus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 14. janvāris, Komisija/Bulgārija, C-141/14, EU:C:2016:8, 58. punkts un tajā minētā judikatūra).

156 Turklāt, tā kā Direktīvas 92/43 6. panta 2. un 3. punkts nodrošina tāda paša līmeņa aizsardzību, ir jāpiemēro kritērijs par saderības pārbaudi saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 3. punktu. Saskaņā ar šo tiesību normu plāns vai projekts var tikt atļauts tikai ar nosacījumu, ka kompetentās iestādes ir guvušas pārliecību, ka minētajam plānam vai projektam nav ilgstošas kaitīgas ietekmes uz attiecīgās teritorijas viengabalainību, vai ja no zinātniskā viedokļa nav nekādu saprātīgu šaubu par šādas ietekmes neesamību (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 17. aprīlis, Komisija/Polija (Belovežas gārša), C-441/17, EU:C:2018:255, 117. punkts un tajā minētā judikatūra).

157 Šādos apstākļos ir jāpārbauda, vai Komisija ir pierādījusi iespējamību, ka Donjanas apgabala gruntsūdens ieguve būtiski traucē dabiskās dzīvotnes vai sugu dzīvotnes, kas atrodas trijās aizsargājamās teritorijās, kuras ir minētas šī sprieduma 12. punktā, un attiecīgā gadījumā – vai Spānijas Karaliste zinātniski ir atspēkojusi šādu iespējamību.

158 Vispirms ir jānorāda – šī dalībvalsts apgalvo, ka šīs pienākumu neizpildes ietvaros celtie Komisijas iebildumi ir nepieņemami, ciktāl tie attiecas uz *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamo teritoriju, šī sprieduma 147. un 148. punktā minēto iemeslu dēļ. Šajā ziņā tā norāda, ka motivētais atzinums attiecas tikai uz to pienākumu neizpildi, kas izriet no Direktīvas 92/43, saistībā ar *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāni un ka tikai *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024) un *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) aizsargājamā teritorija ir saistīta ar minēto ūdens nesējslāni.

159 Komisija šos argumentus atspēko, uzsverot, ka *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamā teritorija tika ietverta teritorijās, uz kurām attiecas šī pienākumu neizpilde, kopš pirmstiesas procedūras sākuma.

160 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru atbilstoši LESD 258. pantam celtas prasības sakarā ar pienākumu neizpildi priekšmets tiek noteikts Komisijas argumentētajā atzinumā un tādējādi prasībai ir jābūt pamatotai ar tiem pašiem iemesliem un pamatiem kā šim atzinumam (spriedumi, 2010. gada 8. jūlijs, Komisija/Portugāle, C-171/08, EU:C:2010:412, 25. punkts, un 2017. gada 5. aprīlis, Komisija/Bulgārija, C-488/15, EU:C:2017:267, 37. punkts).

161 Šajā gadījumā pietiek konstatēt, ka gan Komisijas aicinājumā Spānijas Karalistei iesniegt apsvērumus, gan motivētajā atzinumā ir skaidri norādīts, ka šīs pienākumu neizpildes procedūras priekšmets ir Donjanas apgabala gruntsūdens pārmērīga izmantošana un to dzīvotņu un ekosistēmu turpmāka noplicināšanās, kas atrodas vairākās ar Savienības tiesībām aizsargātās teritorijās, it īpaši *Doñana* (ZEPA/LIC ES 0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamajās teritorijās. Tādējādi, pat ja *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamā teritorija ir savienota nevis ar *Almonte-Marismas* ūdens nesējslāni, bet ar Kondado [*Condado*] gruntsūdens objektu, kas atbilst citam apsaimniekošanas plānam, kurš nav viens no šī sprieduma 13. punktā minētajiem, ir jākonstatē, kā ģenerāladvokāte

to ir norādījusi secinājumu 38. punktā, ka šim faktam šajā prasībā nav nekādas nozīmes, jo minētā aizsargājamā teritorija kopš pirmstiesas procedūras sākuma ir bijusi šīs pienākumu neizpildes procedūras priekšmets.

162 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jānoraida Spānijas Karalistes izvirzītais nepieņemamības pamats un tādējādi ir jāuzskata, ka iebildumi, kas ir saistīti ar to pienākumu neizpildi, kuri izriet no Direktīvas 92/43, arī ir pieņemami, ciktāl tie attiecas uz *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamo teritoriju.

163 Attiecībā uz lietu pēc būtības Spānijas Karaliste apgalvo, ka Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas aizsargāto teritoriju pārveidošana un noplicināšanās ir saistītas ar kaitējumu, kas pagājušajā gadsimtā ir radies mitrājos, kuri to veido, un ka tādējādi nevar uzskatīt, ka tās ir Direktīvas 92/43 neizpildes pamatā.

164 Protams, šī agrākā pārveidošana un noplicināšanās, kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 60. punktā, nevar veidot Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkta pārkāpumu.

165 Tomēr ir jāatgādina, ka, runājot par teritorijām, ko var identificēt kā Kopienā nozīmīgas teritorijas (KNT), kuras ir ietvertas sarakstos, ko Komisija ir sagatavojusi saskaņā ar Direktīvas 92/43 4. panta 2. punktu, un it īpaši teritorijām, kurās ir sastopamas prioritāras dabiskās dzīvotnes, dalībvalstīm – saskaņā ar šo direktīvu un ņemot vērā minētajā direktīvā paredzēto saglabāšanas mērķi – ir pienākums veikt atbilstošus aizsardzības pasākumus, lai aizsargātu atbilstošās ekoloģiskās intereses, kādas šīm teritorijām piemīt valsts mērogā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2005. gada 13. janvāris, *Dragaggi* u.c., C-117/03, EU:C:2005:16, 30. punkts).

166 Šajā ziņā Tiesa arī ir atzinusi – lai netiktu apdraudēta teritorijas kā dabiskas dzīvotnes viengabalainība Direktīvas 92/43 6. panta 3. punkta otrā teikuma izpratnē, ir jāsaglabā tās labvēlīgas aizsardzības statuss, un tas nozīmē ilgstoši saglabāt attiecīgajai teritorijai raksturīgās iezīmes, kuras ir saistītas ar tāda dabiskās dzīvotnes veida sastopamību, kura saglabāšanas mērķis ir bijis pamats šīs teritorijas iekļaušanai KNT sarakstā šīs direktīvas izpratnē (spriedums, 2018. gada 7. novembris, *Holohan* u.c., C-461/17, EU:C:2018:883, 35. punkts).

167 Šajā gadījumā ir jāatgādina, pirmkārt, ka *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamās teritorijas Komisija 2006. gada 19. jūlijā iekļāva KNT sarakstā un ka tādējādi Direktīvas 92/43 6. panta 2. punkts ir piemērojams kopš šī datuma saskaņā ar šīs direktīvas 4. panta 5. punktu. Komisijas iesniegtie pierādījumi attiecībā uz agrāku posmu tādējādi nevar tikt ņemti vērā, lai konstatētu šīs direktīvas pārkāpumu.

168 Otrkārt, ir jāatgādina, ka Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktā ir noteikts vispārējs pienākums veikt attiecīgus aizsardzības pasākumus, lai īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, kā tas ir šajā gadījumā, novērstu dabisko dzīvotņu un sugu dzīvotņu noplicināšanos, kā arī lai novērstu traucējumu, kas skar sugas, kuru dēļ teritorijas ir noteiktas, ja šāds traucējums varētu būt nozīmīgs attiecībā uz šīs direktīvas mērķiem.

169 No vairākiem lietas materiālos iekļautiem zinātniskās informācijas elementiem izriet, ka Donjanas ūdens nesējslāņa pārmērīga izmantošana ir izraisījusi gruntsūdeņu līmeņa samazināšanos, radot pastāvīgu traucējumu Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas aizsargātajām teritorijām. It īpaši, kā tas ir norādīts šī sprieduma 137. punktā, vairāki zinātniski pētījumi liecina par ūdens ieguves, kas ir paredzēta Matalaskanjasas tūristu zonas pilsētu ūdensapgādei, ietekmi uz *Doñana*

(ZEPA/LIC ES0000024) aizsargājamās teritorijas ekosistēmām, it īpaši uz prioritārām dabīgajām dzīvotnēm, kas ir apzīmētas ar kodu 3170*, proti, Vidusjūras izžūstošajiem dīķiem. Šie dati apstiprina, pirmām kārtām, ka šo dzīvotņu noplicināšanās joprojām pastāv un šo dzīvotņu stāvoklis turpinās pasliktināties minētā ūdens nesējslāņa gruntsūdens līmeņa samazināšanās dēļ un, otrkārt, ka Spānijas Karaliste nav veikusi pasākumus, kas ir vajadzīgi, lai izbeigtu šādu noplicināšanos.

170 Kā ģenerāladvokāte to ir norādījusi secinājumu 70. un 73. punktā, lai atspēkotu šos konstatējumus, Spānijas Karalistei būtu bijis jāiesniedz pierādījumi, kas ļauj izslēgt jebkādas saprātīgas šaubas, ka no zinātniskā viedokļa pašreizējās gruntsūdens ieguves prakses saglabāšana nelabvēlīgi neietekmē minētās aizsargātās dzīvotnes. Šajā nolūkā, kā tas ir norādīts šī sprieduma 156. punktā, Direktīva 92/43 prasa tādu saderības pārbaudi, kāda ir jāveic saskaņā ar šīs direktīvas 6. panta 3. punktu.

171 Kā tas izriet no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem, Spānijas Karaliste nav veikusi pētījumu, kas varētu atbilst prasībām, kuras izriet no šīs tiesību normas, un tādējādi nav arī pierādījusi, ka pašreizējās ūdens ieguves prakses saglabāšana Donjanas aizsargājamajā dabas teritorijā nelabvēlīgi neietekmē attiecīgo aizsargāto teritoriju dzīvotnes.

172 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, ir jāuzskata, ka Komisija šī sprieduma 155. punktā minētās judikatūras izpratnē ir pietiekami pierādījusi, ka pastāv iespējamība, ka gruntsūdens ieguve Donjanas aizsargājamajā dabas teritorijā kopš 2006. gada 19. jūlija ir izraisījusi aizsargāto dzīvotņu noplicināšanos *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamajās teritorijās un ka Spānijas Karaliste nav veikusi attiecīgus pasākumus šīs noplicināšanās novēršanai.

173 Tādējādi ir jākonstatē, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kas tai ir noteikti saskaņā ar Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktu, neveikdama attiecīgus pasākumus, lai novērstu būtiskus traucējumus aizsargātām dabiskajām dzīvotnēm, kuras atrodas *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamajās teritorijās, ko ir radījusi Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdeņu ieguve kopš 2006. gada 19. jūlija.

174 Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ir jākonstatē, ka Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kuri tai ir noteikti:

– saskaņā ar Direktīvas 2000/60 5. panta 1. punktu, kas aplūkots kopā ar šīs direktīvas II pielikuma 2.2. punktu, neņemdama vērā nelikumīgu ūdens ieguvi un ūdens ieguvi, kura ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei, novērtējot Donjanas apgabala gruntsūdeņu ieguvi Gvadalkiviras hidroloģiskā plāna 2015.–2021. gadam detalizētākā raksturojuma ietvaros;

– saskaņā ar Direktīvas 2000/60 11. pantu, kas aplūkots kopā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu, pasākumu programmā, kura ir izstrādāta saskaņā ar Gvadalkiviras hidroloģisko plānu 2015.–2021. gadam, neparedzēdama nevienu pasākumu, lai novērstu traucējumu aizsargātām dzīvotnēm, kas atrodas *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024) aizsargājamajā teritorijā, kuru rada gruntsūdens ieguve Matalaskanjasas tūristu zonas vajadzībām; un

– saskaņā ar Direktīvas 92/43 6. panta 2. punktu, neveikdama attiecīgus pasākumus, lai novērstu būtiskus traucējumus aizsargātām dzīvotnēm, kas atrodas *Doñana* (ZEPA/LIC ES0000024), *Doñana Norte y Oeste* (ZEPA/LIC ES6150009) un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* (ZEC ES6150012) aizsargājamajās teritorijās, kurus ir radījusi gruntsūdeņu ieguve Donjanas aizsargājamajā dabas teritorijā kopš 2006. gada 19. jūlija.

Par tiesāšanās izdevumiem

175 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 138. panta 1. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

176 Atbilstoši Reglamenta 138. panta 3. punktam, ja lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, lietas dalībnieki sedz savus tiesāšanās izdevumus paši.

177 Šajā gadījumā, tā kā Komisijai un Spānijas Karalistei spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, tās sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

1) Spānijas Karaliste nav izpildījusi pienākumus, kuri tai ir noteikti:

– **saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK (2000. gada 23. oktobris), ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā, kura grozīta ar Padomes Direktīvu 2013/64/ES (2013. gada 17. decembris), 5. panta 1. punktu, kas aplūkots kopā ar šīs direktīvas II pielikuma 2.2. punktu, neņemdama vērā nelikumīgu ūdens ieguvi un ūdens ieguvi, kura ir paredzēta pilsētu ūdensapgādei, novērtējot Donjanas (Spānija) apgabala gruntsūdeņu ieguvi *Plan Hidrológico del Guadalquivir 2015–2021* (Gvadalkiviras hidroloģiskais plāns 2015.–2021. gadam), kas apstiprināts ar 2016. gada 8. janvāra *Real Decreto 1/2016 por el que se aprueba la revisión de los Planes Hidrológicos de las demarcaciones hidrográficas del Cantábrico Occidental, Guadalquivir, Ceuta, Melilla, Segura y Júcar, y de la parte española de las demarcaciones hidrográficas del Cantábrico Oriental, Miño-Sil, Duero, Tajo, Guadiana y Ebro* (Karaļa dekrēts 1/2016, ar ko apstiprina Rietumkantabrijas, Gvadalkiviras, Seūtas, Meliļas, Seguras un Hukaras upes baseinu apsaimniekošanas plānu pārskatīšanu, kā arī Rietumkantabrijas, Minjosilas, Dvero, Taho, Gvadjanas un Ebro upes baseinu Spānijas daļas apsaimniekošanas plānu pārskatīšanu), detalizētākā raksturojuma ietvaros;**

– **saskaņā ar Direktīvas 2000/60 11. pantu, kas aplūkots kopā ar šīs direktīvas 4. panta 1. punkta c) apakšpunktu, pasākumu programmā, kura ir izstrādāta saskaņā ar Gvadalkiviras hidroloģisko plānu 2015.–2021. gadam, neparedzēdama nevienu pasākumu, lai novērstu traucējumu aizsargātām dzīvotnēm, kas atrodas *Doñana* aizsargājamajā teritorijā ar kodu ZEPA/LIC ES0000024, kuru rada gruntsūdeņu ieguve Matalaskanjasas (Spānija) tūristu zonas vajadzībām; un**

– **saskaņā ar Padomes Direktīvas 92/43/EEK (1992. gada 21. maijs) par dabisko dzīvotņu, savvaļas faunas un floras aizsardzību 6. panta 2. punktu, neveikdama attiecīgus pasākumus, lai novērstu būtiskus traucējumus aizsargātām dzīvotnēm, kas atrodas**

***Doñana* aizsargājamajā teritorijā ar kodu ZEPA/LIC ES0000024, *Doñana Norte y Oeste* aizsargājamajā teritorijā ar kodu ZEPA/LIC ES6150009 un *Dehesa del Estero y Montes de Moguer* aizsargājamā teritorijā ar kodu ZEC ES6150012, kurus ir radījusi Donjanas aizsargājamās dabas teritorijas gruntsūdeņu ieguve kopš 2006. gada 19. jūlija.**

2) **Prasību pārējā daļā noraidīt.**

3) **Eiropas Komisija un Spānijas Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.**

[Paraksti]